Hind lisaga 10 marka.

Riigi Teataja

Ilmub tarwiduſt mööda.

Toimetus ja talitus: Toompea lossis (pahemas tiiwas, alumisel korral). Kontor on awatud kella ½9—½2. Sealsamas lehe tellimiste wastuwõtmine. Kõnetraat: toimetus 445, kontor 232.

Tellimise hind: 100 numbrit — 1000 mk., 50 numbrit — 500 mk., 25 numbrit — 250 mk., üksiknumber 10 mk. Tellimisi wõetakse wastu mitte wähem kui 25 numbri peale.

Kuulutuste ja teadaannete hind: Kohtukuulutused, suuruse peale waatamata 100 marka; kaotatud isikutunnistuste kuulutused 50 marka; muud kuulutused iga m/m-rida 8 marka.

Nr. 32. Teisipäewal, 13. aprillil 1926 a. Nr. 32.

I.

Sisu: Nr. 44. Konsulaarseadustiku täiendamise seadus.
Nr. 45. Riigikohtu seaduse § 17. muutmise seadus.
Nr. 46. Rahukogude korraldawate- ja üldkoosolekute koosseisu muutmise seadus.
Nr. 47. Papiniidu-Lelle raudtee ehitamiseks maade ja ehituste wõõrandamise seadus.
Nr. 48. Papiniidu-Sindi-Eidapere-Lelle raudtee ja harutee Wiluwere-Wana-Wändra ehitamise ja krediidi määramise seadus.
Nr. 49. Kalameeste riikliku laenufondi seadus.
Nr. 50. Omawalitsuste maksuseaduste muudatuste seadus.
Nr. 51. Küütide seadus.
Nr. 52. Kooperatiiw-ühisuste ja nende liitude seaduse muutmise seadus.
Nr. 53. Eesti-Briti kauba- ja laewandusleping kinnitamise seadus. — Leping.

II.

Eesti Wabariigi Jüridi rahwuse kultuur-nõukogu walimise määrused.
Sundmäärus Tallinna Kalasadama korrashoiu ja tarwitamise kohta.
Tallinna Kalasadama maksumäärad.
Kohtade nimestik Walga linnas, kus ettekannete, lõbustuste wõi näituse ajal peab tuletõrjewalwe olema.
III Riigikogu walimisseaduli kuju.

III.

Ametist wabastused.

I.

Nr. 44. Riigikogu poolt 25. märtsil 1926. a. wastuwõetud

Konsulaarseadustiku täiendamise seadus.

4. detsembril 1925. a. „Konsulaarseadustiku muutmise seaduse" („R. T." nr. 195/196 — 1925. a.) „Konsulaarmaksude tariif" täiendatakse järgmise § 37-ga:

§ 37. Käesolew tariif tuleb lugeda minimaal tariifiks. Kui mõni wälisriik wõtab Eesti kodanikkudelt kõrgemaid makse, on wälisministril õigus ette kirjutada wastastikkuse alusel wõtta nende riikide kodanikkudelt samakõrgeid konsulaarmakse, wälja arwatud tariifis ettenähtud wiisamaksud (§ 2), mille kõrgendamine sünnib sise- ja wälisministrite nõusolekul.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees A. Rei.
Abisekretäär J. Piiskar.

Nr. 45. Riigikogu poolt 25. märtsil 1926. a. wastuwõetud

Riigikohtu seaduse § 17. muutmise seadus.

Riigikohtu seaduse § 17 („Riigi Teataja" nr. 82/83 — 1919. a. ja nr. 42 — 1923. a.) muudetakse ja pannakse maksma järgmiselt:

§ 17. Administratiiw osakonnal on endise Wene senati esimese, teise, kolmanda ja neljanda departemangu õigused ja kohustused. Peale selle alluwad temale:

1) kaebused rewisjoni korras siseministri otsuste peale ühingute, seltside, ühisuste ja nende liitude registreerimise asjus;
2) kaebused administratiiw-asjus rahukohtunikkude ja rahukogude otsuste peale 12. weebruari 1919. a. administratiiw-kohtu seaduse („Riigi Teataja" nr. 10 — 1919. a.) korras ja alustel.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees A. Rei.
Abisekretäär J. Piiskar.

Nr. 46. Riigikogu poolt 26. märtsil 1926. a. wastuwõetud

Rahukogude korraldawate- ja üldkoosolekute koosseisu muutmise seadus.

Rahukohtunikud, kohtu-uurijad ja lisarahukohtunikud ei wõta osa rahukogude korraldawatest- ning üldkoosolekuteşt.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees A. Rei.

Abisekretäär J. Piiskar.

Nr. 47. Riigikogu poolt 26. märtsil 1926. a. wastuwõetud

Papiniidu-Lelle raudtee ehitamiseks maade ja ehituste wõõrandamise seadus.

§ 1. Papiniidu-Sindi-Eidapere-Lelle raudtee ja Wiluwere Wana-Wändra harutee ehitamiseks wõõrandatakse Pärnu maakonnas tarwisminew maa-ala kogupinnaga kunni 400 ha ühes päraldustega teedeministri poolt kinnitatawa plaani järgi.

§ 2. Wõõrandatud maade, ehituste ja päralduste eest maksetakse sennistele omanikkudele tasu uute raudteede ehitussummadest teedeministeeriumi poolt makswate seaduste järgi.

§ 3. Teedeministeeriumile antakse õigus kohe päraşt käesolewa seaduse maksmahakkamist asuda wõõrandatawate maa-alade ülewõtmisele.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees A. Rei.

Abisekretäär J. Piiskar.

Nr. 48. Riigikogu poolt 26. märtsil 1926. a. wastuwõetud

Papiniidu-Sindi-Eidapere-Lelle raudtee ja harutee Wiluwere-Wana-Wändra ehitamise ja krediidi määramise seadus.

§ 1. Ehitada Papiniiduşt üle Reiu ja Pärnu jõe Sindi kohal läbi riigi päralt olewa Taali metsa ja Pärnu linna päralt olewa Wiluwere metsa ning riigi päralt olewa Kõnnu metsa üle Eidapere jaama kunni Lelle jaamani uus raudteeliin, haruteega Wiluwere-Wana-Wändra, üldise pikkusega 84 klm., kusjuures ära kasutada tuleb osa olemasolewat raudteeliini Eidapere-Lelle.

§ 2. Uus raudtee ehitada 75 sent. rööpawahega majanduslikul teel teedeministeeriumi arwel üldiseks tarwitamiseks.

§ 3. Selle raudtee ehitamise kulud määratakse kindlaks 249 miljoni marga peale, missuguseş kulud kaetakse 1925. a., 1926./27. a. ja 1927./28. a. teedeministeeriumi erakorralisteşt eelarweteşt.

§ 4. Papiniidu-Lelle kitsarööpaline raudtee ühes Wiluwere-Wana-Wändra haruga ühendatakse kasutamise mõttes Pärnu-Tallinna kitsarööpalise raudteega ja kasutamist teostatakse üldiste juurdewõo raudteede seaduste aluşel teedeministeeriumi kaudu.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees A. Rei.

Abisekretäär J. Piiskar.

Nr. 49. Riigikogu poolt 26. märtsil 1926. a. wastuwõetud

Kalameeste riikliku laenufondi seadus.

§ 1. Kalameeste riiklik laenufond asutatakse laenuandmiseks kalameestele püüniste, liht- ja mootorpaatide ning paadi mootorite muretsemiseks ja kalameeste ühingutele kalaümbertöötamise korraldamiseks.

§ 2. Kalameeste riiklikuks laenufondiks määratakse nelikümmend (40) miljonit marka, mis koosneb järgmisteşt summadeşt:

1)	Riigikogu poolt 8. märtsil 1923. a. wastuwõetud kalameeste riikliku laenu seaduses („R. T.“ nr. 43 1923. a. seadus nr. 56) ettenähtud	Mk. 10.000.000.-
2)	põllutööministeeriumi 1924. a. eelarwes	„ 20.000.000.—
3)	põllutööministeeriumi 1925. a. eelarwes	„ 5.000.000.-
4)	põllutööministeeriumi 1926./27. a. eelarwes . .	„ 5.000.000.—
	Kokku	Mk. 40.000.000.—

§ 3. Wabariigi Walitsusel on õigus anda määrusi kalameeste riiklikuşt laenufondişt laenude wäljaandmise korra, nõutawate kindlustuste, laenu pealt wõetawa protsendimäära ja laenu tähtaegade kohta.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees A. Rei.

Abisekretäär L. Raudkepp.

Nr. 50. Riigikogu poolt 26. märtsil 1926. a. wastuwõetud

Omawalitsuste maksuseaduste muudatuste seadus.

I.

Walla ja maakonna omawalitsuste sissetulekute, wäljaminekute, eelarwete ja aruannete ajutise seaduse muutmise ja täiendamise seadus („R. T.“ nr. 3 — 1921. a., sead. nr. 19) muudetakse järgmiselt:

Punkt 15. Maakonna- ja wallanõukogude poolt wastuwõetud maksude määrad kinnitab rahaminister.

II.

Wene ajutise walitsuse poolt 29. septembril 1917. a. antud linnade sissetulekute ja wäljaminekute seaduse muutmise ja täiendamise seadus („R. T.“ nr. 3 — 1921. a., sead. nr. 20) muudetakse järgmiselt:

§ 12. §§ 71., 74., 79., 80., 88., 92., 97., 98., 102. ja 105. ettenähtud maksude ülemmäärad kaotatakse, kusjuures nende paragrahwide aluseł linnawolikogude poolt wastuwõetud maksude määrad kinnitab rahaminister.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees A. Rei.

Abisekretäär J. Piiskar.

Nr. 51. Riigikogu poolt 26. märtsil 1926. a. wastuwõetud

Küütide seadus.

§ 1. Küüdisaamise õigus on riigi-, kaitsewäe-, kaitseliidu-, maakonna omawalitsuse asutustel nende ametlikkude sõitude ja wedude jaoks riigi julgeoleku, kuritegewuse jälgimise ja terwishoiu aladel, kusjuures Wabariigi Walitsus erimäärusega ära määrab lähema korra ning, kes nimelt wõib küüti nõuda wõi tarwitada.

§ 2. Küüti nõuda wõib ainult sellekohase tunnistuse esitamisel. Tunnistused annab wälja: kaitsewäelastele ja kaitsewäeasutustele — waruswalitsuse wõi diwiisi ülem, kaitseliitlastele — kaitseliiduülem, riigiametnikkudele — wastaw ministeerium ja maakonna omawalitsuse ametnikkudele — maakonnawalitsus. Tunnistused antakse kas üheks korraks wõi kunni 3-kuulise tähtajaga.

Tunnistuses tähendatakse: 1) tunnistuse järjekorra number, wäljaandmise aeg; 2) kelle poolt kellele wälja antud; 3) sõidupiirkond wõi kust ja kuhu tuleb sõita, wedu toimetada wõi minna, kui tunnistus üheks korraks antud; 4) sõidu, weo wõi käigu otstarbe; 5) mitu hobust on õigus nõuda; 6) tunnistuse makswuse aeg.

§ 3. Küüte antakse linna, alewi wõi wallawalitsuse korralduse! ja mitte kaugemale kui 20 klm. peale wõi lähema linna, alewi wõi wallawalitsuse asukohani. Küütide nõudmisel tuleb arwestada ajawältusega, mille jooksul wõimalik küütisid kohale käsutada.

§ 4. Küüdi tarwitamise kohta annab walla-, alewi- wõi linnawalitsus küüditarwitajale kwiitungi, milles tähendatakse peale kwiitungi numbri ja wäljaandmise aja: 1) isiku nimi, kes küüti nõudnud, wõi tarwitanud; 2) tunnistuse number ja wäljaandmise aeg, mille põhjal küüti nõutud ja kelle poolt tunnistus wälja antud; 3) kust, kuhu tuli sõita, wedada wõi minna; 4) küüdihobuste ja küüdis sõidetud wõi käidud kilomeetrite arw; 5) küüdimehe nimi. Selle kwiitungi peale tuleb kwiitungi wäljaandjal wõi küüdimehel küüdiraha summa wastuwõtmise kohta allkiri anda.

§ 5. Linna-, alewi wõi wallawalitsustes peetakse küüdikohustuse õiglaseks jaotamiseks küüdiraamat, kuhu kõik antud küüdid sisse kantakse, ära tähendades kellele ja mis aluseł küüt antud.

§ 6. Kõik küüdid on maksulised. Tasu maksetakse küüdi eest hobusemehele iga hobuse ja kilomeetri pealt kolmkümmend marka, raskuste weo eest kolmkümmend kuus marka hobuse ja kilomeetri pealt ja jalamehele kahekśateistkümmend marka kilomeetri pealt.

Ühe hobuse kohta tuleb lugeda sõidumääraks peale küüdimehe üks inimene käsipakkidega, mille raskus ei ole üle kolme puuda, weomääraks kunni kakskümmend puuda raskusi.

§ 7. Küüdikohustuste täitmatajätjaid karistatakse R. T. S. § 29. põhjal.

Küüdi tarwitajad, kes süüdi käesolewa seaduse rikkumises, langewad R. S. §§ 542, 545 ja 546 ettenähtud karistuste alla.

§ 8. Käesolewa seaduse maksmahakkamisega kaotab makswuse Wabariigi Walitsuse poolt 8. juunil 1919. a. wastuwõetud ja 6. septembril 1920. a. muudetud ja täiendatud ning Riigikogu poolt 29. juunil 1922. a. muudetud küütide määrus („R. T.“ nr. 47 — 1919. a., nr. 145/146 — 1920. a., nr. 89 — 1922. a.).

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees A. Rei.

Abisekretäär L. Raudkepp.

Nr. 52. Riigikogu poolt 26. märtsil 1926. a. wastuwõetud

Kooperatiiw-ühisuste ja nende liitude seaduse muutmise seadus.

Kooperatiiw-ühisuste ja nende liitude seaduse („Riigi Teataja“ nr. 110/111 — 1919. a.) §§ 53 ja 70—80 muudetakse ära ja pannakse maksma järgmiselt:

§ 53. Ühte liituda wõiwad niihästi ühe kui mitmelaadilised ühisused kui ka ühisuste liidud.

Märkus. Ühisuste liitude liikmeks wõib wõtta ka omawalitsusi ja riiklikke ettewõtteid, kes juriidiliselt ja rahaliselt iseseiswad.

§ 70. Sunduslikud wälisrewisjonid korraldatakse ühistegelistes asutustes rewisjoniliitude poolt, mis ühistegeliste asutuste eneste poolt loodud.

Iga ühistegeline ettewõte peab olema ühe rewisjoniliidu liikmeks. Tegutsewad ühistegelised ettewõtted on kohustatud rewisjoniliitu astuma 6 kuu jooksul käesolewa seaduse maksmapanekust arwates, ja asutatawad ühingud 3 kuu jooksul tegewuse algusest arwates.

§ 71. Ühistegeliste asutuste eneste poolt wäliste rewisjonide toimepanekuks loodud liitude põhikirjad peawad peale nende teadete, mis üleüldise seaduse järgi nõutawad, weel sisaldama andmeid liidu tegewuspiirkonna, liigete alammäära, rewidentide waliku ja ametisse määramise, niisama rewisjonide iseloomu ulatuse ja korra kohta.

§ 72. Sunduslikkude wälisrewisjonide toimepanekuks liikmeksolewates ühisustes annab rewisjoniliitudele luba siseminister. Rewisjoniliidud wõiwad omi põhikirje muuta ainult siseministri loal.

§ 73. Iga rewisjoniliidu juhatus on kohustatud siseministrile 2 nädala jooksul teatama igast omast uuest juuretulnud kui ka wäljaastunud wõi wäljaheidetud liikmest.

§ 74. Siseministril on õigus tagasi wõtta rewisjoniliitudelt rewideerimislubasid juhtumisel, kui selgub, et rewisjoniliit oma peale wõetud kohustusi ei suuda täita wõi korratult täidab, ära kuulates enne otsuse tegemist liidu juhatuse seletuse.

§ 75. Rewideerimise aja ja korra oma liigete juures määrab kindlaks iga rewisjoniliidu juhatus ise, silmaspidades, et iga liikme rewideerimine tingimata sünniks wähemalt üks kord kahe aasta jooksul.

§ 76. Jätab rewisjoniliidu juhatus oma liigete juures rewisjoni määratud aja jooksul teostamata, siis on liikmed, kelle juures rewisjon teostamata jäetud, kohustatud sellest siseministrile teatama.

§ 77. Rewisjoniliitude juhatused on õigustatud liitude peakoosolekute wastawate otsuste põhjal, peale harilikkude liidu liikmemaksude, oma liigete rewideerimise toimetamise eest wõtma erilist tasu, mis on kooskõlas rewideerimisel kulutatud ajaga ja muude eriliste rewisjoniga ühenduses olewate kuludega.

Kõik rewisjoniliitude peakoosolekute poolt määratud liikme rewideerimise ja muud maksud nõutakse sisse riigi wastuwaidlemata nõuete korras.

§ 78. Wälisrewisjonide sihiks on ühistegeliste asutuste korraldust, asjaajamist ja arwepidamist igakülgselt rewideerida, milleks ühistegeliste asutuste juhatused on kohustatud rewidentidele ette näitama kõik waranduse, mis asutusel olemas, samuti raamatud ja dokumendid ja ühtlasi neile rewisjonil kõikipidi abiks olema, toimepanduд rewisjoni protokolli oma esimesele peakoosolekule ühes oma järelwalweelundi otsusega ette kandes. Rewisjonide protokollide algupärandid hoitakse alal rewisjoni liidus.

Märkus. Arakirjad ühistegeliste laenuasutuste ja wastastikuste kinnitusseltside rewisjoni protokollidest saadawad liidud rahaministeeriumile informatsiooniks.

§ 79. Ühistegeliste asutuste juhatusliikmed, kes selle seaduse nõudeid ei täida, langewad karistuse alla rahukohtu k. s. § 29. põhjal.

Järelwalwe käesolewa seaduse täitmise üle kuulub siseministrile.

Märkus. Rahaministril on õigus korraldada rewisjoniliitude tegewuse kontrollimist ühistegeliste laenuasutuste ja wastastikuste kinnitusseltside alal. Üksikute laenuasutuste ja kinnitusseltside rewideerimist toimetab rahaministeerium krediitseaduse X jaotuse §§ 119, 141 ja teiste ning sead. k. X k. I jao § 2200 märk. 1 lisa §§ 6—8 ettenähtud korras.

§ 80. Lähemad määrused ühistegelistes asutustes toimepandawate wälisrewisjonide korra kohta annab Wabariigi Walitsus siseministri ettepanekul.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees A. Rei.

Abisekretäär J. Piiskar.

Nr. 53. Riigikogu poolt 26. märtsil 1926. a. wastuwõetud

Eesti-Briti kauba- ja laewanduslepingu kinnitamise seadus.

§ 1. Eesti-Briti kauba- ja laewanduslepping, alla kirjutatud Tallinnas, 18. jaanuaril 1926. aastal, tunnustatakse kinnitatuks.

§ 2. Lepingu kui ka selle kohta käiwa deklaratsiooni ingliskeelne algtekst eestikeelse tõlkega awaldatakse ühes käesolewa seadusega.

Algkirjale alla kirjutanud

Riigikogu esimees A. Rei.

Abisekretäär J. Piiskar.

Eesti Wabariik ja Tema Majesteet Suur-Britannia ning Jirimaa Ühendatud Kuningriigi ja Briti Meretaguste Dominioonide Kuningas, India Keiser, soowides edasi hõlbustada ja laiendada kaubandusliisi suhteid, mis juba nende mõlemate riikide wahel olemas, otsustasid sel otstarbel sõlmida kaubandus- ja meresõidulepingu ning nimetasid oma täiswolilisteks esitajateks:

Eesti Wabariik:

Tema Ekstsellentsi härra Ants Piip'i, Eesti Wabariigi Wälisministri; ja

Tema Briti Majesteet Suur-Britannia ning Jirimaa Ühendatud Kuningriigi ja Briti Meretaguste Dominioonide Kuningas, India Keiser:

Sir John Charles Tudor Vaughan'i, K.C.M.G., M.V.O., Tema Majesteedi Erakorralise Saadiku ja Täiswolilise Ministri Tallinnas (Reval);

kes, pärast oma wastawate, heas ja tarwilises korras leitud wolituste wastastikust esitamist, kokku leppisid järgmiste artiklite kohta:

Artikkel 1.

Mõlema Lepinguosalise territooriumite wahel peab walitsema wastastikune kaubanduse ja meresõidu wabadus.

Kummagi Lepinguosalise alamatel või kodanikkudel on wabadus oma laewadega ja laadungitega takistamata ilmuda kõikidesse kohtadesse ja sadamatesse teise Lepinguosalise territooriumitel, kuhu selle Lepinguosalise alamatel või kodanikkudel on lubatud või edaspidi lubataks ilmuda ja nad kasutawad kaubanduse ja meresõidu asjus samu õigusi, eesõigusi, wabadusi, soodustusi, immuniteete ja wabastusi, kui need, mida praegu või tulewikus kasutawad selle Lepinguosalise oma alamad või kodanikud.

Siiski on kokku lepitud, et eeltoodud eeskirjad ei puuduta milgi wiisil seadusi, määrusi ehk eriliisi korraldusi, mis on makswad kummagi Lepinguosalise territooriumitel kaubanduse, tööstuse ja politsei kohta ja mis käiwad ühewõrra kõikide wäljamaalaste kohta.

Kummagi Lepinguosalise alamad või kodanikud ei allu teise territooriumitel, mis puutub nende isikutesse või omandusesse, ehk nende kaubandusesse või tööstusesse, mingisugustele makstudele, üldistele või kohalistele, või mingisugustele koorma-

The Esthonian Republic and His Majesty the King of the United Kingdom of Great Britain and Ireland and of the British Dominions beyond the Seas, Emperor of India, being desirous of further facilitating and extending the commercial relations already existing between their respective territories, have determined to conclude a treaty of commerce and navigation with this object and have appointed as their plenipotentiaries, that is to say:

The Esthonian Republic:

His Excellency M. Antonius Piip, Minister for Foreign Affairs of the Esthonian Republic; and

His Majesty the King of the United Kingdom of Great Britain and Ireland and of the British Dominions beyond the Seas, Emperor of India:

Sir John Charles Tudor Vaughan, K.C.M.G., M.V.O., His Majesty's Envoy Extraordinary and Minister Plenipotentiary at Tallinn (Reval);

Who, after having communicated to each other their respective full powers, found in good and due form, have agreed upon the following articles:

Article 1.

There shall be between the territories of the two Contracting Parties reciprocal freedom of commerce and navigation.

The subjects or citizens of each of the two Contracting Parties shall have liberty freely to come, with their ships and cargoes, to all places and ports in the territories of the other, to which subjects or citizens of that Contracting Party are, or may be, permitted to come, and shall enjoy the same rights, privileges, liberties, favours, immunities and exemptions in matters of commerce and navigation as are, or may be, enjoyed by subjects or citizens of that Contracting Party.

It is understood, however, that the preceding stipulations in no wise affect the laws, decrees and special regulations regarding commerce, industry and police in force in the territories of each of the two Contracting Parties and generally applicable to all foreigners.

The subjects or citizens of each of the two Contracting Parties in the territories of the other shall not be subject in respect of their persons or property, or in respect of their commerce or industry, to any taxes,

tustele wõi kohustustele, mis oleks teistsugust laadi wõi suuremad, kui need, mida teise riigi alamad wõi kodanikud, wõi enamsoodustatud riigi alamad wõi kodanikud kannawad ehk kanda wõiksid.

whether general or local, or to imposts or obligations of any kind whatever, other or greater than those which are, or may be, imposed upon subjects or citizens of the other, or subjects or citizens of the most favoured nation.

Artikkel 2.

Lepinguosalised lepiwad kokku, et kõigis kaubandusse, merisõitu ja tööstusesse puutuwais asjus iga eesõigust, soodustust wõi wabastust, mis kumbki Lepinguosaline seni mõne wõõra riigi laewadele ja alamatele ehk kodanikkudele annud ehk tulewikus annab, tuleb wiibimata ja tingimusteta, ilma nõudmist äraootamata ja ilma tasuta, laiendada teise Lepinguosalise laewade ja alamate ehk kodanikkude peale, kuna nende siht on, et mõlema Lepinguosalise kaubandus, merisõit ja tööstus igas suhtes enamsoodustuse alusele seataks.

Article 2.

The Contracting Parties agree that, in all matters relating to commerce, navigation and industry, any privilege, favour or immunity which either of the two Contracting Parties has actually granted, or may hereafter grant, to the ships and subjects or citizens of any other foreign country shall be extended, simultaneously and unconditionally, without request and without compensation, to the ships and subjects or citizens of the other, it being their intention that the commerce, navigation and industry of each of the two Contracting Parties shall be placed in all respects on the footing of the most favoured nation.

Artikkel 3.

Kummagi Lepinguosalise alamatel ehk kodanikkudel peab olema täieline wabadus teise Lepinguosalise territooriumitel igasugu wallas- wõi kinniswara omandada ja wallata, mille omandamist ja waldamist teise riigi seadused mõne muu wõõra riigi alamatele ehk kodanikkudele lubawad ehk saawad lubama. Nad wõiwad seda käsutada müümise, wahetamise, kinkimise, abiellumise, testamendi teel wõi muul wiisil, wõi seda päranduse teel samadel tingimustel omandada, mis makswad wõi tulewikus maksma pannakse teise Lepinguosalise alamate ehk kodanikkude kohta. Ühelgi eelnimetatud juhtumisel ei allu nad mingisugustele, üksköik mis nimelistele maksudele ehk lõiwudele wõi mingisugustele koormatustele, mis olekssid teistsuguse wõi kõrgemad kui need, mida praegu wõi tulewikus wõetakse teise Lepinguosalise alamatelt ehk kodanikkudelt.

Article 3.

The subjects or citizens of each of the two Contracting Parties in the territories of the other shall be at full liberty to acquire and possess every description of property, movable and immovable, which the laws of the second Contracting Party permit, or shall permit, the subjects or citizens of any other foreign country to acquire and possess. They may dispose of the same by sale, exchange, gift, marriage, testament, or in any other manner, or acquire the same by inheritance, under the same conditions which are, or shall be, established with regard to subjects or citizens of the other Contracting Party. They shall not be subjected in any of the cases mentioned to any taxes, imposts or charges of whatever denomination other or higher than those which are, or shall be, applicable to subjects or citizens of the other Contracting Party.

Mõlema Lepinguosalise alamatele ehk kodanikkudele on samuti lubatud, kooskõlas teise Lepinguosalise seadustega, wabalt nende omanduse ja üldse nende waranduse müügist saadud tulu wälja wedada, ilma et nad wäljamaalastena allukssid teistsugustele wõi suurematele maksudele, kui need, mida samasugustel asjaoludel peaksid tasuma teise Lepinguosalise alamad wõi kodanikud.

The subjects or citizens of each of the two Contracting Parties shall also be permitted, on compliance with the laws of the other Contracting Party, freely to export the proceeds of the sale of their property and their goods in general, without being subjected as foreigners to other or higher duties than those to which subjects or citizens of the second Contracting Party would be liable under similar circumstances.

Artikkel 4.

Kummagi Lepinguosalise alamad ehk kodanikud on teise Lepinguosalise territooriumitel vabastatud igasugusest sunduslikust teenistusest, kas maaväes, meriväes, õhuväes, maakaitses või miilitsas. Samuti on nad vabastatud igasugustest kohtu, administratiiv- ja kogukondlikkudest funktsioonidest, välja arvatud need, mida seadused peale panevad vannutatud meeste kohtu suhtes, samuti ka kõigist kontributsioonidest, olgu rahas või natuuras, mida isikliku teenistuse asemel võidaks peale panna, ja lõpuks kõigist sõjaväelisteest sundustest nõudmistest või rekvisitsioonidest. Erandiks on koormatised, mis seotud mõnesuguse maaomanduse valdamisega, samuti ka sunduslik sõjaväegede korterisse mahutamine või teised erilised sõjaväelised sundustused nõudmised ja rekvisitsioonid, millele kõik teise Lepinguosalise alamad ehk kodanikud hoonete või maaomanikkudena ehk tarvitajatena alluvad.

Kummagi Lepinguosalise alamad või kodanikud ei või ülalnimetatud kohustuste suhtes teise riigi territooriumitel saada vähem soodsa käsitluse osalisteks, kui see, mille osalisteks on või saavad enamsoodustatud riigi alamad või kodanikud.

Artikkel 5.

Artiklid, mis on toodetud ehk valmistatud ühe Lepinguosalise territooriumitel, ei allu sisseveol teise Lepinguosalise territooriumitele, ükskõik kust tulles, teistsugustele või kõrgematele maksudele ehk koormatistele, kui need, mida makstakse sarnaste artiklite pealt, mis mõnes teises välisriigis toodetud ehk valmistatud. Samuti ei pea ühe Lepinguosalise territooriumitel toodetud ehk valmistatud, ükskõik kust tulevate artiklite sisseveol teise riigi territooriumitele mingit keeldu ega kitsendust olema ehk peale pandama, mida samal alusel ei laiendataks artiklite sisseveo peale, mis toodetud ehk valmistatud mõnes teises välisriigis.

Selle üldise reegli ainsateks eranditeks on terwishoidlikud või muud keelumäärused, millede sihiks on inimeste, loomade või põllumajanduses kasulikkude taimete kaitsmine, ja need korraldused, mis kummagi Lepinguosalise territooriumitel makswad artiklite suhtes, mis teise Lepinguosalise territooriumitel otsekoheste või kaudsete preemiate osalised on.

Article 4.

The subjects or citizens of each of the two Contracting Parties in the territories of the other shall be exempted from all compulsory service whatever, whether in the army, navy, air force, national guard or militia. They shall similarly be exempted from all judicial, administrative and municipal functions whatever, other than those imposed by the laws relating to juries, as well as from all contributions, whether pecuniary or in kind, imposed as an equivalent for personal service, and finally from any military exaction or requisition. The charges connected with the possession, by any title, of landed property are, however, excepted, as well as compulsory billeting and other special military exactions or requisitions to which all subjects or citizens of the second Contracting Party may be liable as owners or occupiers of buildings or land.

In the above respects the subjects or citizens of each of the two Contracting Parties shall not be accorded in the territories of the other less favourable treatment than that which is, or may be, accorded to subjects or citizens of the most favoured nation.

Article 5.

Articles produced or manufactured in the territories of one of the two Contracting Parties, imported into the territories of the other, from whatever place arriving, shall not be subjected to other or higher duties or charges than those paid on the like articles produced or manufactured in any other foreign country. Nor shall any prohibition or restriction be maintained or imposed on the importation of any article, produced or manufactured in the territories of either of the two Contracting Parties, into the territories of the other, from whatever place arriving, which shall not equally extend to the importation of the like articles produced or manufactured in any other foreign country.

The only exceptions to this general rule shall be in the case of the sanitary or other prohibitions occasioned by the necessity of securing the safety of persons, or of cattle or of plants useful to agriculture, and of the measures applicable in the territories of either of the two Contracting Parties to articles enjoying a direct or indirect bounty in the territories of the other Contracting Party.

Artikkel 6.

Erandina Eesti Walitsuse poolt antud üldisest lubadusest, Tema Briti Majesteedi maade kaubandusele enamsoodustatud riigi käsitlust kindlustada, on kokku lepitud, et Tema Briti Majesteet ei nõua tollisoodustusi või muid kergendusi, missuguseid need ka ei oleks, mis Eesti poolt lubatud ehk võidaks lubada Wenemaale, Soomele, Lätile ehk Leedule wastawalt Wene, Soome, Läti ehk Leedu kaupade kohta, nii kaua kui niisuguseid soodustusi ehk kergendusi Eesti poolt ei ole laiendatud mõne muu wälisriigi peale.

Artikkel 7.

Kummalgi Lepinguosalisest on õigus nõuda, et artiklitel, mis teise Lepinguosalise territooriumitelt sisse weetakse ning mis käesolewa lepingu põhjal wähematele maksudele ehk koormatustele alluwad, kui muude wälisriikide tooted ehk töötussaadused, kes enamsoodustuse osalised ei ole, peawad ligi olema päritolu tunnistused, mis sisaldawad niisuguseid andmeid ning on wälja antud niisuguses wormis, mida põhjendatult võiks nõuda sellel territooriumitel makswate seaduste ja määruste järele, kuhu need artiklid sisse weetakse.

Artikkel 8.

Artiklid, mis toodetud või walmistatud ühe Lepinguosalise territooriumitel, ei pea wäljaweol teise territooriumitele alluma teistsugustele ehk kõrgematele maksudele või koormatistele, kui neile, mida makstakse samasuguste, mõnda teise wälisriiki wäljaweetawate artiklite pealt. Samuti ei pea keelatama või kitsendatama mingisuguste artiklite wäljawedu ühe Lepinguosalise territooriumitelt teise territooriumitele, kui niisugune keeld või kitsendus ühtlasi ei maksa ka samasuguste artiklite wäljaweo kohta mõnda muusse wälisriiki.

Artikkel 9.

Käesolewa lepingu eeskirjad, mis käiwad enamsoodustatud riigi käsitluse kindlustamise kohta wastastikuselt, on makswad tingimusteta kaubareisijate ja nende mustrite suhtes. Kaubakojad, samahästi kui muud niisuguused kutseühingud ja teised tunnustatud kaubanduslikud ühingud, mis selleks kummagi Lepinguosalise territooriumitel õigustatud, tunnustatakse wastastikku kompetentsete asutustena kaubareisijatelt nõuetawate tunnistuste wäljaandmiseks.

Article 6.

As an exception from the general undertaking given by the Esthonian Government to accord most-favoured-nation treatment to the commerce of His Britannic Majesty's territories, it is understood that His Britannic Majesty will not claim the benefit of any Customs preferences or other facilities of whatever nature which are, or may be, granted by Esthonia in favour of Russia, Finland, Latvia or Lithuania in regard to Russian, Finnish, Latvian or Lithuanian goods respectively, so long as such preferences or facilities are not extended by Esthonia to any other foreign country.

Article 7.

Either of the two Contracting Parties has the right to require that articles which are imported from the territories of the other and are to be entitled in accordance with this Treaty to lower duties or charges than the articles the produce or manufacture of other foreign countries not placed on the footing of the most favoured nation must be accompanied by certificates of origin embodying such information and issued in such form as may reasonably be required in pursuance of the laws and regulations of the territories into which they are imported.

Article 8.

Articles produced or manufactured in the territories of either of the two Contracting Parties, exported to the territories of the other, shall not be subjected to other or higher duties or charges than those paid on the like articles exported to any other foreign country. Nor shall any prohibition or restriction be imposed on the exportation of any article from the territories of either of the two Contracting Parties to the territories of the other which shall not equally extend to the exportation of the like article to any other foreign country.

Article 9.

The stipulations of the present Treaty with regard to the mutual accord of the treatment of the most favoured nation apply unconditionally to the treatment of commercial travellers and their samples. The Chambers of Commerce, as well as such other Trade Associations and other recognised Commercial Associations in the territories of the two Contracting Parties as may be authorised in this behalf, shall be mutually accepted as competent authorities for issuing any certificates that may be required for commercial travellers.

Kaubareisijate poolt mustritena sisseweetawad artiklid tuleb ajutiselt kummagi Lepinguosalise territooriumitele sisse lasta tolliwabalt, kui sellejuures on täidetud tolli-määrused ja worminõuded, millede otstarwe on kindlustada nende mustrite reeksporteerimist ehk ettekirjutatud tollimaksude tasumist juhtumisel, kui nad seaduses lubatud aja jooksul ei ole reeksporteeritud. Kuid eelnimetatud eesõigus ei laiene artiklite peale, mida nende hulga ehk hinna pärast ei saa lugeda mustriteks ehk mida nende iseloomu pooleşt wõimalik poleks reeksporteerimisel identifitseerida.

Märke, templid ehk kinnikuid, mis sarnaste mustrite peale pandud ühe Lepinguosalise tolliwõimude poolt wäljaweo juures, ja nende poolt wäljaantud ning ametlikult kinnitatud nimekirja niisuguste mustrite kohta, mis sisaldab wiimaste täieliku kirjelduse, tuleb wastastikkususe alusel teise Lepinguosalise tolliametnikkude poolt tunnustada kui kinnituşt selle kohta, et need tõesti on mustrid, missuguse kinnituse põhjal nad on wabastatud tolli-järelwaatuseşt, niiwõrd kui see järelwaatus tarwilik ei ole kindlakstegemiseks, et sisseweetawad mustrid need on, mis nimekirjas loetletud. Kummagi Lepinguosalise tolliwõimud wõiwad siiski sarnaste mustrite peale kinnitada täiendawa märgi erilistel juhtumistel, mil nende arwates sarnane ettewaatusabinõu näib tarwilik olewat.

Artikkel 10.

Ükski riigi, kohaliste wõimude wõi organisatsioonide kasuks wõetaw sisemine maks, mis puudutab ainete produktsiooni, walmistust ehk tarwitust kummagi Lepinguosalise territooriumitel, ei wõi milgi põhjusel teise riigi saaduste jaoks kõrgem ehk koormawam olla, kui omamaa samasuguste saaduste jaoks.

Kummagi Lepinguosalise riigi saadused, mis teise riigi territooriumitele tolliladus hoidmiseks wõi transiitkaubana sisse weetud, ei allu ühelegi sisemaalisele maksule.

Artikkel 11.

Piiratud wastutusega kui ka teised seltsid ja ühisused, mis juba asutatud ehk hiljemini asutatakse ühe Lepinguosalise seadustega kooskõlas ja mis selle riigi territooriumitel registreeritud, on õigustatud teise riigi territooriumitel oma õigusi teostama ja kohtutes nõudjatena wõi kostjatena esinema, kusjuures nad selle teise riigi seadustele alluwad.

Articles imported by commercial travellers as samples shall, in the territories of each of the two Contracting Parties, be temporarily admitted free of duty on compliance with the Customs regulations and formalities established to ensure their re-exportation, or the payment of the prescribed Customs duties if not re-exported within the period allowed by law. But the foregoing privilege shall not extend to articles which, owing to their quantity or value, cannot be considered as samples, or which, owing to their nature, could not be identified upon re-exportation.

The marks, stamps, or seals placed upon such samples by the Customs authorities of one of the two Contracting Parties at the time of exportation, and the officially attested list of such samples containing a full description thereof issued by them, shall be reciprocally accepted by the Customs officials of the other as establishing their character as samples and exempting them from inspection, except so far as may be necessary to establish that the samples produced are those enumerated in the list. The Customs authorities of either of the two Contracting Parties may, however, affix a supplementary mark to such samples in special cases where they may think the precaution necessary.

Article 10.

No internal duties levied for the benefit of the State, local authorities or corporations which affect, or may affect, the production, manufacture, or consumption of any article in the territories of either of the two Contracting Parties shall for any reason be a higher or more burdensome charge on articles the produce or manufacture of the territories of the other than on similar articles of native origin.

The produce or manufacture of the territories of either of the two Contracting Parties imported into the territories of the other, and intended for warehousing or transit, shall not be subjected to any internal duty.

Article 11.

Limited liability and other companies and associations already or hereafter to be organised in accordance with the laws of either of the two Contracting Parties and registered in the territories of such party, are authorised in the territories of the other to exercise their rights and appear in the Courts either as plaintiffs or defendants, subject to the laws of such other party.

Artikkel 12.

Niiwõrd, kui see käesolewas lepingus ei ole teisiti ette nähtud, peawad ühe Lepinguosalise aktsiaseltsid ja teised ühisused, mis tegewuses kaubanduse, tööstuse, transpordi, kinnituse, rahanduse ehk mõnel muul alal, ning mis on asutatud ja lubatud kokkukõlas selle Lepinguosalise territooriumitel makswate seadustega, ning mille keskjuhatus ehk direktsioon asub selle Lepinguosalise territooriumitel, teise Lepinguosalise territooriumitel olema kõigi nende soodustuste osalised, mis on lubatud esimese alamatele ehk kodanikkudele käesolewa lepingu põhjal.

Peale selle kohustuwad mõlemad Lepinguosalised mitte tegema takistusi niisugustele seltsidele ja ühisustele, kes soowiwad nende territooriumitel, kas osakondade asutamise läbi ehk teisiti, mõnel ülaltähendatud liiki ärialal tegew olla, mis mõne teise wälisriigi samasugustele seltsidele ja ühisustele lubatud on ehk wõidakse lubada.

Eriliselt on kokku lepitud, et ühe Lepinguosalise niisugused seltsid ja ühisused, kui nemad teise Lepinguosalise territooriumitel tegutsewad, ei allu oma waranduse, äri, töönduse, tööstuse ehk mõnes teises suhtes ei mingisugustele kohalistele ega üleüldistele maksudele ega ka mingisugustele formatustele, muile wõi suurematele, kui määratakse ehk wõidakse määrata teise Lepinguosalise wastawatele seltsidele ja ühisustele.

Kõik maksud ja lõiwud, mida kummagi Lepinguosalise niisugustelt seltsidelt ja ühisustelt wõetakse teise Lepinguosalise territooriumitel, kui nad wõetakse kapitali pealt, peawad täpselt piirduma selle kapitali osaga, mis tõeliselt tegew, ja kui nemad põhjenewad läbikäigu suurusel, siis tehtud ehk kontrolleeritud operatsioonidega, ja kui nad põhjenewad saadud kasul, siis selle kasuga, mis saadud tehtud ehk kontrolleeritud äris — teise Lepinguosalise territooriumite selles osas, kus samalaadilisi makse ehk lõiwusid sisse nõutakse selle Lepinguosalise enese samasugustelt seltsidelt ja ühisustelt ning nad ei tohi oma määra pooleşt suuremad olla kui selle Lepinguosalise enese seltside ja ühisuste kohta tarwituselolewad. Ühelgi juhtumisel ei tohi käsitlust, mis kummagi Lepinguosalise poolt lubatud teise Lepinguosalise niisugustele seltsidele ja ühisustele, olgu mis suhtes tahes, wähem soodne olla, kui käsitlus, mis lubatud enamsoodustatud wälisriigi samasugustele seltsidele ja ühisustele.

Article 12.

Except in so far as the present Treaty provides, the joint stock companies and other associations of one of the two Contracting Parties engaged in commercial, industrial, transport, insurance, financial or other description of business constituted and authorised in accordance with the laws in force in the territories of that Contracting Party, and having their central management or direction constituted in those territories, shall enjoy in the territories of the other Contracting Party the benefits accorded to subjects or citizens by this Treaty.

Furthermore, each of the two Contracting Parties undertakes to place no obstacle in the way of such companies and associations which may desire to carry on in its territories, whether through the establishment of branches or otherwise, any description of business of the kind referred to above which such companies and associations of any other foreign country are, or may be, permitted to carry on.

In particular, it is agreed that such companies and associations of one of the two Contracting Parties, when carrying on business in the territories of the other, shall not be subject, in respect of their property, business, trade, industry or any other matter, to taxes, general or local, or imposts of any kind whatever other or greater than those which are, or may be, imposed on such companies and associations of the second Contracting Party.

Any taxes or imposts levied on such companies and associations of either of the two Contracting Parties in the territories of the other shall be strictly limited, if levied on capital, to that part of the capital which is effectively engaged within and, if based on the volume of business done, to the business carried on or controlled within and, if based on profits, to profits arising from business carried on or controlled within, that part of the territories of the second Contracting Party in which similar taxes or imposts are levied on such companies and associations of that party, and shall be at a rate not greater than those applicable to such companies and associations of that party. In no case shall the treatment accorded by either of the two Contracting Parties to such companies and associations of the other be less favourable in respect to any matter whatever than that accorded to such companies and associations of the most favoured foreign country.

Artikkel 13.

Korraldused, mida kumbki Lepinguosaline maksma paneb liikumise korraldamiseks ja edendamiseks läbi oma territooriumite, peawad waba transiiti nii raudteel kui weeteel hõlbustama kõigil tarwitatawatel teedel, mis rahwuswaheliseks transiidiks kõlbulikud. Ei pea midagi wahet tehtama isikute kodakondsuse, laewade lipu, päritolu-, lähte-, sissesõidu-, wäljasõidu- wõi sihtkoha põhjal, wõi asjaolude põhjal, mis puudutawad kaupade wõi laewade omandussekuuluwust, wedu wankritel, wõi kaupade ladushoidmist, wõi muid transporteerimiswiise.

Et eelnimetatud määruste teostamist kindlustada, lubawad Lepinguosalised transiiti läbi oma territoriaalwete, kooskõlas oma tawaliste tingimuste ja reserwatsioonidega.

Transiitliikumine ei allu transiidi suhtes, sisse- ja wäljasõit juure arwatud, erilistele maksudele, wälja arwatud niisugused maksud, mida wõetakse ainult ülewaatuse ja administratsiooni kulude katteks, mida niisugune transiit tekitab.

See artikkel ei kohusta kumbagi Lepinguosalist lubama läbisõitu reisijatele, kelle sissesõit tema territooriumitele keelatud ehk sarnaste kaupade transiiti, millede sissewedu keelatud, kas üldise terwishoiu wõi awaliku julgeoleku otstarwetel ehk kaitseks loomade ja taimete haiguste wastu.

Selle artikli põhjal loetakse transiidilolewaiks kummagi Lepinguosalise territooriumitel isikud, bagaaš ja kaubad, niisama ka laewad, wankrid ning kaupade hoidmise abinõud weol ja teised transpordi abinõud, kui liikumine läbi niisuguste territooriumite ümberlaadimisega wõi ilma selleta, tolliladus hoidmisega, mahalaadimisega ehk mingi muu muudatusega transporteerimise wiisis, wõi ilma kõige selleta, moodustab ainult ühe osa kogu teest, mis algab ja lõpeb wäljaspool selle Lepinguosalise piiri, kelle territooriumite kaudu transiitwedu sünnib.

Artikkel 14.

Kumbki Lepinguosaline lubab igasugu kauba sissewedu ehk wäljawedu, mida seaduseparaselt wõidaks sisse- ehk wälja wedada, samuti ka reisijate wedu oma wastawatelt territooriumitelt ehk territooriumitele teise Lepinguosalise laewadel; ja niisugused laewad, nende laadungid ja reisijad kasutawad samu eesõigusi ega allu teistsugustele wõi kõrgematele maksudele ehk koormatustele, kui omamaa laewad ja nende laadungid ning reisijad wõi enamsoodustatud wälisriigi laewad ja nende laadungid ning reisijad.

Article 13.

The measures taken by each of the two Contracting Parties for regulating and forwarding traffic across their territories shall facilitate free transit by rail or waterway on routes in use convenient for international transit. No distinction shall be made which is based on the nationality of persons, the flag of vessels, the place of origin, departure, entry, exit, or destination, or on any circumstances relating to the ownership of goods or of vessels, coaching or goods stock or other means of transport.

In order to ensure the application of the foregoing provisions, the two Contracting Parties will allow transit in accordance with the customary conditions and reserves across their territorial waters.

Traffic in transit shall not be subject to any special dues in respect of transit (including entry and exit) except for such dues as are intended solely to defray expenses of supervision and administration entailed by such transit.

Neither of the two Contracting Parties shall be bound by this article to accord transit for passengers whose admission into its territories is forbidden, or for goods of a kind of which the importation is prohibited, either on grounds of public health or security, or as a precaution against diseases of animals or plants.

For the purposes of this article, persons, baggage and goods, and also vessels, coaching and goods stock, and other means of transport shall be deemed to be in transit across the territories of the two Contracting Parties, when the passage across such territory, with or without transhipment, warehousing, breaking bulk, or change in the mode of transport, is only a portion of a complete journey, beginning and terminating beyond the frontier of the party across whose territory the transit takes place.

Article 14.

Each of the two Contracting Parties shall permit the importation or exportation of all merchandise which may be legally imported or exported, and also the carriage of passengers from or to their respective territories, upon the vessels of the other; and such vessels, their cargoes and passengers shall enjoy the same privileges as, and shall not be subjected to any other or higher duties or charges than, national vessels and their cargoes and passengers, or vessels of the most favoured foreign country and their cargoes and passengers.

Artikkel 15.

Selle lepingu määrused, mis puutuwad wastastikku antud soodustustesse rahwusliku käsitluse asjus merisõidu alal, ei käi hõlbustuste, maksualanduste ehk tagasimaksude kohta, mis kumbki Lepinguosalistest wõiks anda oma kodanikkudele preemiana rahwusliku laewaehituse edendamiseks, niiwõrd kui need ei omanda neilt kaupadelt wõetawate wähendatud maksude ehk koormatuste kuju, mis weetakse omamaa laewadel, ehk niisugustele laewadele kindlustatawate alandatud maksude wõi eriliste kergenduste ehk hõlbustuste kuju, wõi rannapiirkonna kaubandusele. Selle peale waatamata on kokku lepitud, et neis asjus peawad mõlema Lepinguosalise alamad ehk kodanikud ja laewad kasutama enamsoodustatud riigi käsitlust.

Briti ja Eesti laewad wõiwad siiski ühest sadamast teise sõita, et wäljamaalt toodud terwe laadungi ehk osa laadungist ehk reisijaid maale saata, wõi et peale wõtta terwet ehk osa laadungit, ehk reisijaid wäljamaale toimetamiseks.

Samuti on kokku lepitud, et sel juhtumisel, kui ühe Lepinguosalise rannasõidu kaubandus ainuüksi omamaa laewadele reserweeritud, ei pea keelatama teise Lepinguosalise laewadele, kui nad kaubanduslistel ülesannetel sõidawad paikadesse ehk paikadest, mis ei asu seespool niiwiisi rannasõidule reserweeritud piire, reisijate wõi kauba wedu esimese Lepinguosalise territooriumite kahe sadama wahel, kui reisijate läbisõidu piletid ja kaupade laadimiskirjad wälja antud kohtadele ja kohtadest, mis wäljaspool ülewaltähendatud piire; niisugusel reisul kasutawad need laewad ja nende reisijad ning laadungid täielikult selle lepingu soodustusi.

Käesolewa lepingu eeskirjad ei käi kalapüügi kohta.

Artikkel 16.

Kõiges, mis puutub laewade peatamisse, laadimisse ja lossimisse ühe Lepinguosalise territooriumitel asuwates sadamates, dokkides ja reididel, ei wõi kumbki Lepinguosaline mõne teise wäliskriigi wõi omamaa laewale eesõigusi ehk hõlbustusi anda, ilma neid teise Lepinguosalise laewadele andmata.

Artikkel 17.

Tonnaashi-, sadama-, lootsi-, majaka-, karantiini- wõi teiste analoogiliste maksude suhtes, kandku need ükskõik mis nime, kui neid walitsuse,

Article 15.

The provisions of this Treaty relating to the mutual concession of national treatment in matters of navigation do not apply to any facilities, reductions or drawbacks which either of the two Contracting Parties may grant to its subjects or citizens by way of bounty to encourage national shipbuilding, so long as they do not take the form of reduced duties or charges on goods carried in national ships or reduced dues or special facilities or advantages in favour of such ships, or to the coasting trade. Nevertheless it is agreed that in these matters the subjects or citizens and the vessels of the two Contracting Parties shall enjoy most-favoured-nation treatment.

British and Esthonian vessels may, nevertheless, proceed from one port to another, either for the purpose of landing the whole or part of their cargoes or passengers brought from abroad, or of taking on board the whole or part of their cargoes or passengers for a foreign destination.

It is also understood that in the event of the coasting trade of either party being exclusively reserved to national vessels, the vessels of the other party, if engaged in trade to or from places not within the limits of the coasting trade so reserved, shall not be prohibited from the carriage between two ports of the territories of the former party of passengers holding through tickets or merchandise consigned on through bills of lading to or from places not within the above-mentioned limits, and while engaged in such carriage these vessels and their passengers and cargoes shall enjoy the full privileges of this Treaty.

The provisions of this Treaty do not apply to fisheries.

Article 16.

In all that regards the stationing, loading and unloading of vessels in the ports, docks, roadsteads and harbours of the territories of the two Contracting Parties, no privilege or facility shall be granted by either party to vessels of any other foreign country or to national vessels which is not equally granted to vessels of the other party.

Article 17.

In regard to duties of tonnage, harbour, pilotage, lighthouse, quarantine, or other analogous duties or charges of whatever

ametiwõimude, eraisikute, ühisuste wõi mõnesuguste asutuste nimel wõi kasuks wõetakse, on ühe Lepinguosalise laewadel teise Lepinguosalise territooriumitel asuwates sadamates õigus wähemalt niisama soodsa ümberkäimise peale kui omamaa wõi mõne wälisriigi laewadel.

denomination levied in the name or for the profit of the Government, public functionaries, private individuals, corporations, or establishments of any kind the vessels of each of the two Contracting Parties shall enjoy in the ports of the territories of the other treatment at least as favourable as that accorded to national vessels or the vessels of any other foreign country.

Artikkel 18.

Kummagi Lepinguosalise laewad, mis tormi wõi õnnetuse tagajärjel sunnitud on teise Lepinguosalise territooriumite sadamas warju otsima, on õigustatud seal ennast uuesti korda seada laskma, omale kõiki tarwilikke tagawarasid muretsema ja jälle ära sõitma, ilma muid maksusid maksmata, kui need, mida samasuguselt juhtumiselt maksawad omamaa laewad. Kui aga mõne kaubalaewa kapten sunnitud on osa oma kaubast ära müüma, et kulusid katta, siis peab ta talitama selle paiga määruste ja tariifide järele, kuhu ta warjule tuleb.

Article 18.

Any vessel of either of the two Contracting Parties which may be compelled, by stress of weather or by accident, to take shelter in a port of the territories of the other, shall be at liberty to refit therein, to procure all necessary stores, and to put to sea again, without paying any dues other than such as would be payable in a similar case by a national vessel. In case, however, the master of a merchant vessel should be under the necessity of disposing of a part of his merchandise in order to defray his expenses, he shall be bound to conform to the regulations and tariffs of the place to which he may have come.

Kui ühe Lepinguosalise laew teise Lepinguosalise territooriumite randade lähedusest madalikule jooksep wõi hukkub, siis peab nii laew ja kõik tema osad, ta sisseseade ja kõik, mis selle juure kuulub, ning kõik warad ja kaubad, mis sellelt laewalt päästetud, ka need, mis ehk merde on wisatud, wõi sissetulek nendest, kui nad ära on müüdud, samuti ka kõik paberid, mis sarnase randa jooksnud wõi hukkunud laewa pealt leitakse, wälja antama niisuguse laewa, kauba jne. omanikkudele wõi agentidele, kui need seda nõuawad. Kui sarnaseid omanikke wõi agente kohal ei ole, siis antakse tähendatud laew, warad, kaup, jne., niiwõrd kui nad on teise Lepinguosalise alama wõi kodaniku omandus, selle Lepinguosalise konsulaarametnikule wälja, kelle ametipiirkonnas süündinud, tema nõudmise peale selle lepinguosalise seadustes ettenähtud aja jooksul ja see konsulaarametnik, omanikud wõi agendid tasuwad ainult need kulud, mis waranduse alalhoidmine tekitanud, ühes päästekulude ehk teiste kuludega, mida niisuguse hukkumise wõi madalikulejooksmise korral omamaa laewadel maksta tuleb.

If any vessel of one of the Contracting Parties shall run aground or be wrecked upon the coasts of the territories of the other, such vessel and all parts thereof and all furniture and appurtenances belonging thereto, and all goods and merchandise saved therefrom, including any which may have been cast into the sea, or the proceeds thereof, if sold, as well as all papers found on board such stranded or wrecked vessel, shall be given up to the owners of such vessel, goods, merchandise, &c., or to their agents when claimed by them. If there are no such owners or agents on the spot, then the vessel, goods, merchandise, &c., referred to shall, in so far as they are the property of a subject or citizen of the second Contracting Party, be delivered to the consular officer of that Contracting Party in whose district the wreck or stranding may have taken place upon being claimed by him within the period fixed by the laws of the Contracting Party, and such consular officer, owners or agents shall pay only the expenses incurred in the preservation of the property, together with the salvage or other expenses which would have been payable in the like case of a wreck or stranding of a national vessel.

Siiski lepiwad mõlemad Lepinguosalised kokku, et päästetud kaup ei käi tollimaksu alla, kuni ta ei ole klaaritud siisemaaliseks tarwitamiseks.

The two Contracting Parties agree, however, that merchandise saved shall not be subjected to the payment of any customs duty unless cleared for internal consumption.

Kui laew tormi sunnil sadamasse on aetud, madalikule jooksnud või hukkunud, on wastawad konsulaarwõimud, kui laewa omanikku ehk laewajuhti ehk omaniku agenti kohal ei ole, ehk kohal on ja seda nõuab, õigustatud wahele astuma selleks, et tarwilikku abi anda oma kaasmaalastele.

In the case of a vessel being driven in by stress of weather, run aground, or wrecked, the respective consular officers shall, if the owner or master or other agent of the owner is not present, or is present and requires it, be authorised to interpose, in order to afford the necessary assistance to their fellow-countrymen.

Artikkel 19.

Kõiki laewu, mida Briti õiguse järele tuleb lugeda Briti laewadeks, ja kõiki laewu, mida Eesti seaduse järele loetakse Eesti laewadeks, peab loetama käesolewa lepingu otstarbeks wastawalt kas Briti või Eesti laewadeks.

Article 19.

All vessels which, according to British law, are to be deemed British vessels, and all vessels which, according to Esthonian law, are to be deemed Esthonian vessels, shall, for the purpose of this Treaty, be deemed British and Esthonian vessels respectively.

Artikkel 20.

Igal Lepinguosalisel on wabadus määrata peakonsuleid, konsuleid, asekonsuleid ja konsulaaragente asumiseks teise Lepinguosalise territooriumite linnadesse ja sadamatesse. Niisugused peakonsulid, konsulid, asekonsulid ja konsulaaragendid ei või siiski oma kohuste täitmisele asuda enne, kui nad kinnitatud ja wastu wõetud on harilikus korras walitsuse poolt, kelle juure nad on saadetud.

Article 20.

It shall be free to each of the two Contracting Parties to appoint consuls-general, consuls, vice-consuls and consular agents to reside in the towns and ports of the territories of the other. Such consuls-general, consuls, vice-consuls and consular agents, however, shall not enter upon their functions until after they shall have been approved and admitted in the usual form by the Government to which they are sent.

Artikkel 21.

Ühe Lepinguosalise konsulaarametnikud, kes asuwad teise Lepinguosalise territooriumitel, peawad kohaliste ametiwõimude poolt niisuguse toetuse osaliseks saama, nagu seda seaduse järele neile anda wõib, esimesele Lepinguosalisele kuuluwatelt laewadelt deserteerinud jookfikute tabamiseks, kes ei ole teise Lepinguosalise alamad või kodanikud.

Article 21.

The consular officers of one of the two Contracting Parties residing in the territories of the other shall receive from the local authorities such assistance as can by law be given to them for the recovery of deserters, other than subjects or citizens of the latter Contracting Party, from the vessels of the former Contracting Party.

Artikkel 22.

Kui ühe Lepinguosalise alam või kodanik sureb teise Lepinguosalise territooriumitel, järele jättes pärijaid, kes mujal asuwad, on esimese Lepinguosalise konsulaaresitaja õigustatud ilma otsekoheseWolituseta niisuguste mujalelawate pärijate poolt neid esitama määral, niiwõrd kui seda teise Lepinguosalise seadused otseteed ei keela, kõigis asjus, mis puutuwad päranduse tombu walitsemisesse ja päranduswara korraldamisesse, õigusega oma kätte koguda niisugustele pärijatele jagatawaid osasid.

Article 22.

When a subject or citizen of one of the two Contracting Parties dies within the territories of the other, leaving non-resident heirs, the consular representative of the former party is entitled, without express authorisation from such non-resident heirs, to represent them, so far as the laws of the other party do not expressly prohibit such representation, in all matters appertaining to administration of the property and settlement of the estate, with the right to collect the distributive shares of such heirs.

Artikkel 23.

Kummagi Lepinguosalise alamad ehk kodanikud peawad saama teise Lepinguosalise territooriumitel samasuguste õiguste osalisteks, nagu selle Lepinguosalise eneseal alamad, mis puutub ülesleiduste patentidesse, kaubamärkidesse ja mudelitesse, eeldades seaduses ettenähtud vorminõuete täitmist.

Article 23.

The subjects or citizens of each of the two Contracting Parties shall have in the territories of the other the same right as subjects or citizens of that Contracting Party in regard to patents for inventions, trade marks and designs upon fulfilment of the formalities prescribed by law.

Artikkel 24.

Kõik kaubad, mille märgid ja kirjeldus tõendawad ehk ilmselt näitawad, et nad on pärit ehk walmistatud ühe Lepinguosalise territooriumitel, tulewad, kui sarnane kinnitus wõi tõendus on wale, aresti alla panna nende sisseweol kummagi Lepinguosalise territooriumitele. Aresti alla panemine wõiks samuti sündida riigis, kus wale päritolu äratähendamine tarwitusele wõetud ehk seal, kuhu need wale äratähendusega kaubad sisse weetud.

Aresti alla panemine wõib sündida, kas wastawa walitsusasutuse wõi asjast huwitatud poole nõudmisel, olgu see isik ehk selts, kooskõlas kummagi Lepinguosalise koduse seadusandlusega, kuid ametiwõimud ei ole mitte kohustatud transiitkaupade aresti alla panemist toimetama.

Article 24.

All goods bearing marks or descriptions which state or manifestly suggest that the goods are the produce or manufacture of the territories of either of the two Contracting Parties shall, if such statement or suggestion be false, be seized on importation into the territories of either of the two Contracting Parties. The seizure may also be effected in the State where the false indication of origin has been applied, or in that into which the goods bearing the false indication may have been imported.

The seizure shall be effected either at the request of the proper Covernment department, or of an interested party, whether an individual or a society, in conformity with the domestic legislation of each Contracting Party, but the authorities are not bound to effect the seizure of goods in transit.

The tribunals of each Contracting Party shall decide what descriptions, on account of their generic character, do not fall within the provisions of the present article.

Kummagi Lepinguosalise kohtuwõimud peawad otsustama, missuguseid kaubaliigid oma loomu pooleşt käesolewa artikli eeskirjade alla ei käi.

Artikkel 25.

Eesti on nõus, wastastikkususe alusel tunnustama ja kaitsma kõiki Briti alamatele kuuluwaid õigusi tööstusliku omanduse kohta, mis makswusel on ehk olekşid olnud, kui sõda ja rewolutsioon ei oleks seda takistanud, tema territooriumite mingisuguses osas enne selle liitmist Eestiga, ja niisuguste õiguste uuendamiseks antakse wastaw ajapikendus.

On kokku lepitud, et ülewalnimetatud eeskirjade tarwis wõib Eesti nõuda omanduse õiguste tõestamist ja ka niisuguste õiguste registreerimist Eestis.

Edasi on kokku lepitud, et patente ja kaubamärke, mis wõiksid Eestis enne käesolewa lepingu sõlmimise päewa registreeritud olla ja olekşid ühtlased nendega, mis Briti alamate poolt waremalt Wenemaal registreeritud, wõib Eestis tühjaks tunnistada ainult kohtuotsuse läbi. Eesti awaldab nõusolekut kuue kuu jooksul, arwates käesolewa

Esthonia agrees, on condition of reciprocity, to recognise and protect all rights in any industrial property belonging to British subjects which are, or but for the War or Revolution would have been, in force in any part of her territories before transfer to Esthonia, and for the purpose of renewal of such rights the proper extensions of time will be accorded.

It is understood that, for the purposes of the above provisions, Esthonia may require proof of title and also registration of such rights in Esthonia.

It is further understood that patents and trade marks which may have been registered in Esthonia before the date of the conclusion of this Treaty and would be identical with those previously registered by British subjects in Russia can be revoked in Esthonia only by the decision of the

lepingu ratifitseerimise päevast, eriseadust välja kuulutada niiviisi registreeritud patentide ja kaubamärkide tühjakstunnistamise kohta.

Artikkel 26.

Eesti kohustub kaheteistkümne kuu jooksul, arvates selle lepingu jõustseastumise päevast, ühinema, kui ta seda juba enne seda tähtaega pole teinud, rahvuswahelise Pariisi konventsiooniga tööstusliku omanduse kaitse kohta, 20. märtsist 1883, Washingtonis 1911. a. revideeritud kujul ja rahvuswahelise konventsiooniga kunsti- ja kirjandusteoste kaitse kohta, 28. septembrist 1886, mis revideeritud Berliinis 13. novembril 1908. a. ning selle lisaprotokolliga, mis allakirjutatud Bernis 20. märtsil 1914.

Artikkel 27.

Käesolevat lepingut ei tule pidada mingisugust õigust andvaks või kohustust peale panevaks, mis vastolus seisaks mõne üldise rahvuswahelise konventsiooniga, mille osalisteks kas Eesti Vabariik või Tema Briti Majesteet on ehk tulevikus saaks olema.

Artikkel 28.

Käesolewa lepingu eeskirjad ei tule tarvitusele Indias või Tema Briti Majesteedi omavalitsusega dominioonide, asumaade, maade ehk protektoraatide kohta, enne kui Tema Briti Majesteedi esitaja Tallinnas (Reval) ei teata Tema Briti Majesteedi tahtmisest, et tähendatud eeskirjad peavad käima ka mõne niisuguse territooriumi kohta.

Selle peale vaatamata peavad kaubad, mis pärit või valmistatud Indias või teistes Tema Briti Majesteedi omavalitsusega dominioonides, asumaades, maades või protektoraatides, Eestis enamsoodustatud riigi käsitluse osaliseks saama, täielikult ja tingimusteta, niikaua kui India või sarnane omavalitsusega dominioon, asumaa, maa või protektoraat annab kaupadele, mis pärit või valmistatud Eestis, niisama soodsa käsitluse, kui see, mis on antud igast muust välisriigist pärit või seal valmistatud kaupadele.

Artikkel 29.

Eelolewa artikli eeskirjad, mis käivad India ja Tema Briti Majesteedi omavalitsusega dominioonide, asumaade, maade ja protektoraatide kohta, maksavad samuti territooriumite suhtes, mille kohta Rahvasteliidu poolt antud mandaat Tema Briti Majesteedi poolt vastu võetud.

courts of law. Esthonia agrees to promulgate within six months from the date of the ratification of this Treaty a special law concerning revocation of patents and trade marks so registered.

Article 26.

Esthonia undertakes to accede, within twelve months of the comig into force of the present Treaty, if she has not acceded before that date, to the International Convention of Paris of the 20th March, 1883, as revised at Washington in 1911, for the protection of industrial property, and the International Convention of the 9th September, 1886, revised at Berlin on the 13th November, 1908, and the additional protocol signed at Berne on the 20th March, 1914, for the protection of artistic and literary works.

Article 27.

This Treaty shall not be deemed to confer any right or to impose any obligation in contravention of any general international convention to which either His Britannic Majesty or the Esthonian Republic is, or hereafter may be, a party.

Article 28.

The stipulations of the present Treaty shall not be applicable to India or to any of His Britannic Majesty's self-governing Dominions, Colonies, Possessions, or Protectorates unless notice is given by His Britannic Majesty's representative at Tallinn (Reval) of the desire of His Britannic Majesty that the said stipulations shall apply to any such territory.

Nevertheless, goods produced or manufactured in India or in any of His Britannic Majesty's self-governing Dominions, Colonies, Possessions or Protectorates shall enjoy in Esthonia complete and unconditional most-favoured-nation treatment so long as goods produced or manufactured in Esthonia are accorded in India or such self-governing Dominion, Colony, Possession or Protectorate treatment as favourable as that accorded to goods produced or manufactured in any other foreign country.

Article 29.

The terms of the preceding article relating to India and to His Britannic Majesty's self-governing Dominions, Colonies, Possessions and Protectorates shall apply also to any territory in respect of which a mandate on behalf of the League of Nations has been accepted by His Britannic Majesty.

Artikkel 30.

Käesolew leping tuleb ratifitseerida ja ratifikatsiooni kirjad Tallinnas wahetada niipea kui wõimalik. Ta peab jõusse astuma wiibimata peale ratifitseerimist ning peab jõusse jääma kuni ühe aasta möödumiseni päewast, mil üks Lepinguosalisteſt tema üles öelnud.

Mis puutub Indiasse ehk Tema Briti Majesteedi omawalitsusega dominioonidesse, asumaadesse, maadesse ehk protektoraatidesse wõi mõnesse territooriumisse, mille peale Tema Briti Majesteet wastu wõtnud Rahwasteliidu mandaadi, millede kohta käiwad käesolewa lepingu eeskirjad artiklite 28. ehk 29. põhjal, siis on kummalgi Lepinguosalisel õigus teda lõpetada eraldi igal ajal, selleſt kaksteist kuud ette teatades.

Selle tõenduseks on wastawad täiswolinikud käesolewa lepingu alla kirjutanud ja oma pitsatitega kinnitanud.

Tehtud kahes eksemplaris, Tallinnas (Reval), jaanuarikuu 18-dal päewal 1926.

A. Piip.
J. C. T. Vaughan.

Article 30.

The present Treaty shall be ratified and the ratifications shall be exchanged at Tallinn (Reval), as soon as possible. It shall come into force immediately upon ratification and shall remain in force until the expiration of one year from the date on which either of the two Contracting Parties shall have denounced it.

As regards, however, India or any of His Britannic Majesty's self-governing Dominions, Colonies, Possessions or Protectorates, or any territory in respect of which a mandate on behalf of the League of Nations has been accepted by His Britannic Majesty, to which the stipulations of the present Treaty shall have been made applicable under articles 28 or 29 either of the two Contracting Parties shall have the right to terminate it separately at any time on giving twelve months' notice to that effect.

In witness whereof the respective Plenipotentiaries have signed the present Treaty and have affixed thereto their seals.

Done in duplicate at Tallinn (Reval) the eighteenth day of January 1926.

A. Piip.
J. C. T. Vaughan.

Kauba- ja laewanduslepingu allakirjutamise silmapilgul Tema Briti Majesteedi Suur-Britannia ja Jirimaa Ühendatud Kuningriigi ja Briti Meretaguste Dominioonide Kuninga, India Keisri, üheltpoolt, ja Eesti Wabariigi wahel, teiseltpoolt, on mul au Tema Majesteedi Walitsuse nimel järgmist deklaratsiooni teha:

Tema Majesteedi Walitsus ei pea selle lepingu artiklites 1. ja 10. sisalduwaid eeskirju, mis käiwad kaubanduslikkude, tööstuslikkude ja muude operatsioonide teostamise kohta, takistuseks teatud töönduste ja kutsete reserweerimiseks kummagi Lepinguosalise poolt, makswate seaduste kohaselt, selle Lepinguosalise oma alamatele wõi kodanikkudele, wõi seltsidele ehk ühisustele, mis moodustatud selle Lepinguosalise territooriumitel makswate seaduste järele.

Tallinnas (Reval), 18. jaanuaril 1926.

J. C. T. Vaughan.

At the moment of signing the Treaty of Commerce and Navigation between His Majesty the King of the United Kingdom of Great Britain and Ireland and of the British Dominions beyond the Seas, Emperor of India, on the one hand and the Esthonian Republic on the other, I have the honour, on behalf of His Majesty's Government to make the following declaration:

His Majesty's Government do not regard the stipulations contained in Articles 1 and 10 of the Treaty regarding the carrying on of commercial industrial and other operations as precluding the reservation by each Party, in conformity with the laws in force, of certain trades and professions to the subjects or citizens of that Party or to companies and associations organised in accordance with the laws in force in the territories of that Party.

Tallinn (Reval), the 18th January 1926.

J. C. T. Vaughan.

II.

Wähemusrahwuse kultuur-omawalitsuse seaduse § 23 põhjal Wabariigi Walitsuse poolt 30. märtsil 1926 a. kinnitatud

Eesti Wabariigi Juudi rahwuse kultuur-nõukogu walimise määrused.

(„R. T.“ nr. 31/32 — 1925 a., sead. nr. 9.)

I. Walimisringkonnad ja jaoskonnad.

§ 1. Eesti Wabariigi Juudi rahwuse kultuur-nõukogu walimisi toimetatakse seitsmes walimisringkonnas, mis häälte äraandmiseks tarbekorral jaoskondadesse jagatakse. Walimisringkonnad moodustawad:

I. Wiru maakond ühes Rakwere ja Narwa linnaga;
II. Järwa ja Wiljandi maakond ühes Põide ja Wiljandi linnaga;
III. Harju, Lääne ja Saare maakond ühes Tallinna, Paldiski, Haapsalu ja Kuressaare linnaga;
IV. Pärnu maakond ja linn;
V. Tartu maakond ja linn;
VI. Walga maakond ja linn;
VII. Wõru ja Petseri maakond ühes Wõru ja Petseri linnaga.

§ 2. Walimisjaoskonnad määrab kindlaks iga kolme aasta jaoks siseminister kultuurwalitsuse ettepanekul.

Märkus. Esimese kultuur-nõukogu walimiste jaoks, samuti ka wähemusrahwuste kultuur-omawalitsuse seaduse §§ 25 ja 27 ette nähtud juhtumistel kinnitatakse walimisjaoskonnad siseministri poolt kultuur-nõukogu walimiste peakomitee ettepanekul.

II. Asutused, mis kultuur-nõukogu walimiste toimetamist korraldawad.

§ 3. Kultuur-nõukogu walimisi toimetawad walimiste peakomitee ja kohalikud walimiskomiteed.

§ 4. Peakomitee koosneb esimehest, kelleks kultuur-walitsuse esimees, liikmest — kohtunikust kohtupalati määramisel ja üheşt liikmest, keda nimetab Wabariigi Walitsus siseministri ettepanekul.

Märkus. Esimese kultuur-nõukogu walimistel, samuti wähemusrahw. omawal. sead. §§ 25 ja 27 ette nähtud juhtumistel, nimetatakse peakomitee esimees tähendatud seaduse § 21 korras.

§ 5. Peakomitee ülesandeks on:

1. walimiste tähtaja wäljakuulutamine, nende üldise käigu järele walwamine ja selle hõlbustamiseks ja kiirendamiseks tarwismine-wate abinõude läbiarutamine ning otsustamine;
2. kandidaatide nimekirjade wastuwõtmine, nende seaduslikuks tunnustamine, nummerdamine ja üldiseks teadmiseks awaldamine;
3. selle järele walwamine, et walimiskomiteed õigel ajal tegewuse awaksid;
4. walimisümbrikkude ja sedelite, trükitud kandidaatide nimekirjade, protokolliblankide jne. walmistamine ja walimiskomiteedele edasitoimetamise korraldamine;
5. korralduste tegemine krediidi asjus, mis walimiste toimetamiseks määratud;
6. walimistagajärgede kokkuwõtmine, kultuur-nõukogu liikmeteks walitud isikute nimekirja kokkuseadmine, selle üldiseks teadmiseks wäljakuulutamine ja kultuur-nõukogu liikmetele sellekohaste tunnistuste wäljaandmine;
7. walimise materjali edasitoimetamine siseministeeriumi omawalitsusasjade peawalitsusele.

§ 6. Peale kandidaatide nimekirja sissеandmist on igal nimekirja sisse andnud rühmal õigus oma poolt üht esitajat peakomiteesse saata täisõiguslikku komitee liikmena. Esitajaks loetakse nimekirja sissеandjate poolt eriti wolitatud isik wõi, kui niisugust ei ole, esimene nimekirja allakirjutaja.

§ 7. Walimiskomiteed seisawad koos neljast liikmest, keda walib kohalik kultuur-hoolekogu wastawa walimiskomitee piirkonnas elawate Juudi rahwuseşt hääleõiguslikkude kodanikkude hulgast. Komitee liikmed waliwad eneste hulgast esimehe ja sekretäri.

Märkus. Esimese kultuur-nõukogu walimistel, samuti wähemusr. omaw. sead. §§ 25 ja 27 ette nähtud juhtumistel määratakse walimiskomiteede liikmed siseministri poolt wastawa ringkonna Juudi rahwuseşt hääleõiguslikkude kodanikkude hulgast kultuur-nõukogu walimiste peakomitee ettepanekul.

§ 8. Igal kandidaatide nimekirja esitajal peakomitees (§ 6) on õigus nimekirja esitajat igasse walimiskomiteesse nimetada, kes komitee töödest osa wõtab täisõiguslikku liikmena.

§ 9. Walimiskomitee ülesandeks on:

1. kandidaatide nimekirjade awalikuks nägemiseks wäljapanemine;
2. walimissedelite wastuwõtmine, esialgne ülelugemine ja edasitoimetamine kultuur-nõukogu walimiste peakomiteele.

§ 10. Kohalikud walitsus- ja omawalitsusasutused peawad peakomiteele ja kohalikkudele walimiskomiteedele abiks olema käesolewa määrusega wiimaste peale pandud kohuste täitmisel.

III. Walimisõigus ja valijate nimekirjad.

§ 11. Igal kodanikul, kes Juudi rahwusnimekirja sisse kantud ja kellel walimisõigus wastawa omawalitsuse esituskogude walimistel, on õigus kultuur-nõukogu walimisteşt osa wõtta ning end sinna lasta walida. Walimisteşt wõtab ta osa selles walimisringkonnas, kus ta rahwusnimekirjas seisab.

Märkus. Rahwusnimekirjad peetakse Wabariigi Walitsuse poolt 8. juunil 1925 a. wastu wõetud rahwusnimekirjade pidamise määruse („R. T.“ nr. 101/102 — 1925 a.) järgi.

§ 12. Valijate nimekirjad seatakse kokku kohalikkude kultuur-hoolekogude poolt.

Märkus 1. Valijate nimekirjad esimese Eesti Wabariigi Juudi rahwuse kultuur-nõukogu walimiste jaoks seatakse kokku W. W. määruse 25. nowembriśt 1925 a. („R. T.“ nr. 187/188) kohaselt.

Märkus 2. Valijate nimekirjade kokkuseadmise ajaks on siseministril õigus määrata kohalikkudesse kultuur-hoolekogudesse oma esitajaid.

§ 13. Nimekirja tähendatakse valija perekonnanimi ja nimi, wanus ja elukoht. Nimekiri seatakse kokku perekonnanime järele tähestiku järjekorras.

Keegi ei wõi rohkem kui ühes nimekirjas olla. Nimekirjad peetakse riigikeeles.

§ 14. Valijate nimekiri pannakse kohaliku kultuur-hoolekogu poolt hiljemalt nelikümmend päewa enne walimisi hääletusruumis wõi mõnes teises kultuur-hoolekogu poolt määratud sündsas kohas awalikuks järelewaatamiseks wälja, milleśt wähemalt 3 päewa enne wäljapanemist kuulutuste abil awalikult teada antakse.

§ 15. Iga hääleõiguslik kodanik, kes rahwusnimekirja kantud (§ 11), kuid kes walimisnimekirja wõtmata on jäänud, on õigustatud nimekirja kokkuseadwalt asutuselt nõudma, et teda ajawiitmata nimekirja wõetaks. Oma hääleõiguśt tuleb sarnasel korral tõendada sellekohase tunnistusega, et ta alalises hääleõiguslikkude kodanikkude nimekirjas seisab.

See õigus lõpeb seitse päewa enne walimiste esimest päewa.

§ 16. Kaebused valijate nimekirjade kokkuseadmise asjus esitatakse samas korras nagu hääleõiguslikkude kodanikkude alaliste nimekirjade asjus.

Märkus. Samas korras esitatakse administratiiwkohtule otsustamiseks walimisnimekirjade kokkuseadwate asutuste poolt rahuldamata jäetud siseministri esitajate nõudmised nimekirjade kokkuseadmise asjus.

IV. Kandidaatide nimekirjad.

§ 17. Kultuur-nõukogu walimisi toimetatakse häälteandmise kaudu ühele wastawa walimisringkonna kandidaatide nimekirjale.

§ 18. Kandidaatide nimekirjad antakse kultuur-nõukogu walimiste peakomiteele walijate poolt hiljemalt kolmkümmend päewa enne walimiste esimest päewa, missugune tähtaeg peakomitee poolt awalikuks teadmiseks wälja kuulutatakse.

§ 19. Iga kandidaatide nimekiri peab wähemalt 10 walija poolt alla olema kirjutatud; allkirjad tunnistab nimekirja sisseandja nimekirja peal kirjalikult õigeks, wastutust wõltsimise eest oma peale wõttes. Nimekirjas peab tähendatud olema iga ettepandawa kandidaadi perekonnanimi, nimi ja elukoht. Nimekirjale peab juurde lisatama kõigi kandidaatide poolt teadustused, et nad nõus on endid selle nimekirja järele hääletada laskma. Nimekirjale wõib ka ta ettepanija organisatsiooni nimetus juurde olla lisatud, niipalju kui see seadustele ja kõlblusele wastu ei käi, mille üle kultuur-nõukogu walimiste peakomitee otsustab.

§ 20. Käesolewa määruse § 6 tähendatud nimekirja esitaja kultuur-nõukogu walimiste peakomitees nimetatakse nimekirja sisseandmise juures.

§ 21. Ei wõi esitada kandidaatide nimekirja seesuguse organisatsiooni wõi kodanikkude rühma poolt, kelle tegewuse sihiks on:

1. Eesti Wabariigi põhiseadustega maksma pandud riigikorra wõi olemasolewa ühiskondliku korra wägiwaldne muutmine;
2. Eesti Wabariigi iseseiswuse lõpetamine wõi Wabariigi küljest mõne tema osa lahutamine, wõi
3. Eesti Wabariigi iseseiswust eitawa propaganda arendamine.

§ 22. Iga valija wõib ainult ühele kandidaatide nimekirjale alla kirjutada. Sel juhtumisel, kui üks ja sama valija mitmele nimekirjale on alla kirjutanud, loetakse tema allkiri ainult sel nimekirjal makswaks, mis esimesena peakomiteele antud.

§ 23. Nimekirja wõib üles wõtta mitte üle kolme kandidaadi. Nimekirjades, kus rohkem kandidaate, jäetakse wiimased arwesse wõtmata.

§ 24. Käesolewa määruse § 6 tähendatud nimekirjade esitajad wõiwad kirjalikult teadustada, et kaks wõi rohkem nimekirja liituwad nimekirjade ühenduseks.

§ 25. Nimekiri kui ka eelmises paragrahwis tähendatud teadaanne liitumise kohta on tagasiwõtmatu.

§ 26. Juhtumisel, kui kandidaatide nimekiri käesolewa peatüki nõuetele ei wasta, teatab kultuur-nõukogu walimiste peakomitee seda kahepäe-

wasel tähtajal kandidaatide nimekirja esitajale. Parandusi tähendatud puuduse kõrwaldamiseks wõib hiljemalt kakskümmendneli päewa enne walimiste päewa sisse anda.

§ 27. Sissеantud kandidaatide nimekirjad, mis käesolewas määruses ette nähtud nõuetele wastawad, nummerdatakse peakomitees sissеandmise järjekorras ning märgitakse nimekirjale, mis kuupäewal ja tunnil ta wastu wõetud. Nende andmetega kwiitung antakse nimekirja sissеandjale.

§ 28. Käesolewa määruse § 27 tähendatud numbrite all ja organisatsioonide nimetustega, kui need nimekirjale juurde on lisatud, seatakse kandidaatide nimekirjad walimiskomitee ruumes üles hiljemalt kakskümmendkaks päewa enne esimest walimispäewa.

V. Walimissedelite äraandmine.

§ 29. Kultuur-nõukogu walimised sünniwad peakomitee poolt kindlaks määratud ajal kolme päewa jooksul, mille hulgas ka pühapäew on, walimissedelite isikliku äraandmise teel walijate poolt (§ 11).

§ 30. Walimise päewa, tunni, koha ja ruumi annawad walimiskomiteed mitte hiljem kui 7 päewa enne esimest walimispäewa awalikult teada.

§ 31. Walimised toimetatakse maakonnanõukogude walimisseaduse („R. T.“ nr. 147/148 — 1920 a.) §§ 39—47, 49—51 ette nähtud korras, kusjuures § 51 maksab ka walimiste teise päewa kohta.

§ 32. Walija wõib walimissedeli ära anda muutmata kujul, sellega tähendades, et ta hääletab kandidaatide nimekirja poolt ja on seal üleskoetud kandidaatide järjekorraga nõus. Ta wõib aga kandidaatide järjekorda oma äranägemisel muuta, kandidaatide nimede ette wastawad numbrid (1, 2, 3) paigutades.

§ 33. Kolmandal päewal lõpetatakse kell 2 sedelite wastuwõtmine maakonnanõukogude walimisseaduse § 51 ette nähtud korras. Selle järele loeb walimiskomitee ümbrikud üle neid awamata jättes. Kui ümbrikkude arw walijate arwuga, kelle ilmumise kohta walijate nimekirja märkus tehtud, ühte ei lange, tehakse selle kohta protokolli märkus. Peale selle saadetakse kogu walimismaterjal ühes protokolliga kinnipitseeritud paketis wiiwitamata kultuur-nõukogu walimiste peakomiteele.

§ 34. Protokolli kantakse kõik, mis walimiskomitees istungi awamisest kuni lõpuni sünnib, eraldi kõik esimehe korraldused, komitee otsused ja teadaanded, mis tehtud komitee ruumes wiibiwate walijate poolt.

Protokollile kirjutawad alla esimees, komitee liikmed ja kõik koosolijad, kes seda soowiwad.

VI. Walimiste tagajärgede wäljaarwamine.

§ 35. Kultuur-nõukogu walimiste peakomitee loeb walimiskomiteedest sisse tulnud ümbrikud üle, wõrreldes nende arwu wastawa walimiskomitee protokollis üles antud arwuga.

Siis awatakse ümbrikud, ja walimissedelid sorteeritakse walimisringkondade ja nimekirjade järele.

Peale selle loetakse igale kandidaadile antud hääled, kusjuures esimestele kandidaatidele arwatakse üks hääl, teistele pool hääleст ja kolmandale üks kolmandik hääleст.

Makswaks kui ka makswusetuks tunnistatud walimissedelid pannakse eraldi ümbrikkudesse, mis selle järele kinni pitseeritakse.

Makswusetuks tunnistatakse walimissedelid:

1. mida üheст rohkemal arwul ümbrikkudesse pandud, kui nende sisu sama ei ole; on nende sisu aga sama, loetakse ainult üks neist makswaks;
2. millel walija muid märkusi teinud peale kandidaatide järjekorra äratähendamise;
3. mis mitte peakomitee korralduse walmistatud ei ole.

§ 36. Igas nimekirjas seatakse kandidaadid saadud häälte arwu järele ritta. Kandidaadile, kes kõige rohkem hääli saanud, arwatakse nimekirjale antud häälte kogu arw, teisele — pool arwust ja kolmandale — üks kolmandik arwust. Niimoodi saadud häälte arwud nimetatakse esialgseteks wõrdlusarwudeks.

Kui mõni kandidaat on seisnud mitmes nimekirjas, siis arwatakse kõik tema wõrdlusarwud kokku, ja see summa loetakse tema esialgseks wõrdlusarwuks.

§ 37. Peale selle seatakse kõik nimekirjade ühenduses seiswad kandidaadid ritta eelmises paragrahwis tähendatud wõrdlusarwude järele.

Kandidaadile, kelle wõrdlusarw kõige suurem, arwatakse nimekirjade ühendusele antud häälte koguarw, teisele — pool arwust, kolmandale — üks kolmandik arwust, neljandale — üks neljandik jne. Saadud arwud nimetatakse lõpulikkudeks wõrdlusarwudeks.

Kui mõni kandidaat on seisnud mitmes nimekirjade ühenduses, siis arwatakse kõik tema wõrdlusarwud kokku, ja saadud summa loetakse tema lõpulikuks wõrdlusarwuks.

§ 38. Peale selle seatakse kõik wastawas walimisringkonnas üles seatud kandidaadid ritta eelmises paragrahwis tähendatud lõpulikkude wõrdlusarwude järele. Walituks loetakse niipalju kõige suuremate wõrdlusarwudega kandidaate, kui palju wastawas walimisringkonnas kultuur-nõukogu liikmeid walida on.

§ 39. Kultuur-nõukogu walimiste peakomitee istumised, kus toimetatakse walimiskomiteede protokollide läbiwaatamist ja antud selelite ülelugemist, on awalikud.

§ 40. Kõige selle kohta, mis peakomitee istungil sünnib, peetakse protokoll. Ükskikasjaliselt märgitakse protokolli:

1. igale nimekirjale antud häälte arw;
2. igale kandidaadile antud häälte arw;
3. makswusetuks tunnistatud selelite arw ühes põhjuste seletusega, miks need niisugusteks tunnistatud;
4. kes walituks tunnistatud.

Märkus. Esimese kultuur-nõukogu walimistel, samuti wähemusrahw. kultuuromawal. sead. §§ 25 ja 27 ette nähtud juhtumistel teeb peakomitee kõige pealt kindlaks, kas wähemusr. kultuur-omaw. sead. § 25 nõutaw walijate arw walimisteſt osa wõtnud.

§ 41. Walimissedelite makswuse küsimust otsustatakse kahtluse korral häälteenamusega. Häälte pooleksjagunemisel annab esimehe hääl ülekaalu.

§ 42. Kogu walimismaterjal saadetakse kultuur-nõukogu walimiste peakomitee poolt kahe päewa jooksul siseministeeriumi omawalitsusasjade peawalitsusele, kes seitsme päewa jooksul wastawas administratiiwkohtus protestiga esineda wõib.

VII. Walimise wabaduse õige korra kindlustamine.

§ 43. Isikud, kes süüdi on tegude toimepanekus, mille sihiks on kultuur-nõukogu walimiste wabaduſt, õiguſt ja korralikkust rikkuda, wõetakse wastutusele Riigikogu walimiste, rahwahääletamise ja rahwaalgatamise seaduse §§ 104—113 põhjal („Riigi Teataja" nr. 16 — 1926 a.).

VIII. Walimistegewuse protesteerimise kord.

§ 44. Kaebusi walimistel tehtud wildakuste kohta wõiwad ainult isikud tõsta, kellel walimisteſt osawõtmise õigus, ning 3 päewa jooksul pärast walimiste lõppu. Need kaebused antakse wastawale administratiiwkohtule.

§ 45. Protestid ja kaebused, mis §§ 42 ja 44 nimetatud, waatab administratiiwkohus läbi 7 päewa jooksul, walimiste asja kätteſaamise päewast arwates.

§ 46. Kui kohus toimepandud walimised ühes wõi mitmes walimisringkonnas terwes ulatuses ära muudab, teeb omawalitsusasjade peawalitsus korraldused wastawas walimisringkonnas uute walimiste toimepanemiseks pooltteise kuu jooksul. Kultuur-nõukogu astub kokku, kui kaks kolmandikku tema liikmete seaduslikust arwust seaduslikult on walitud.

Kui kohus ükskikute kultuur-nõukogu liikmete walimised tühjaks tunnistab, siis loetakse nad nõukogu liikmete nimekirjast wälja langenuks, kuna nende asemele käesolewa määruse § 49 korras uued kutsutakse.

Selles paragrahwis nimetatud asjus tehtud kohtuotsused tulewad ära täita, kuid nende peale wõib ühe kuu jooksul pärast kohtuotsuse wälja-kuulutamist riigikohtule edasi kaewata.

§ 47. Pärast walimiste asja lõpetamist seab peakomitee kokku kultuur-nõukogu liikmete lõpuliku nimekirja walijate poolt ettepanduid kandidaatide nimekirjade järele, mis „Riigi Teatajas" kui ka teisel kultuur-nõukogu poolt kindlaks määratud wiisil awaldatakse.

IX. Kultuur-nõukogu liikmete arw ja nende wolituste kestwus.

§ 48. Kultuur-nõukogu liikmete arw määratakse kindlaks wähemusr. kult.-omawal. korralduse määruse („R. T." nr. 101/102 — 1925 a.) § 13 korras. Ükskikute walimisringkondade peale langew arw määratakse kultuur-nõukogu poolt kindlaks, arwesse wõttes wastawas walimisringkonnas elawate rahwusnimekirjas seiswate hääleõiguslikkude kodanikkude arwu, kusjuures aga iga walimisringkond peab esitatud olema.

Märkus. Esimese kultuur-nõukogu walimiste jaoks määratakse see arw järgmiselt:

I	Wiru	walimisringkonnas —	3 liiget
II	Järwa-Wiljandi	„ —	1 „
III	Harju-Lääne-Saare	„ —	11 „
IV	Pärnu	„ —	2 „
V	Tartu	„ —	7 „
VI	Walga	„ —	2 „
VII	Wõru-Petseri	„ —	1 „
		Kokku	27 liiget.

§ 49. Juhtumistel, kui keegi kultuur-nõukogu liige kaotab oma walimisõiguse, wõi kultuur-nõukogu liikmete koosseisust wälja langeb wähemusrahwuste kultuur-omawalitsuse korralduse määruse § 17 põhjal, lahkub surma läbi wõi wolitusi maha pannes, astub tema asemele kõige suurema lõpuliku wõrdlusarwuga kandidaat selleſt nimekirjaſt, mille järele lahkuja kultuur-nõukogu liige oli walitud.

Kui tähendatud nimekirjas kandidaate enam ei leidu, siis astub lahkuja asemele kõige suurema lõpuliku wõrdlusarwuga kandidaat selleſt nimekirjade ühenduſest, kuhu kuulus lõppenud nimekiri; kui aga ka selles nimekirjade ühenduses enam kandidaate ei leidu, siis astub lahkuja asemele kõige suurema lõpuliku wõrdlusarwuga kandidaat samaſt walimisringkonnaſt üldse.

Märkus. Kui lahkuja kultuur-nõukogu liige oli üles seatud mitmes kandidaatide nimekirjas, siis loetakse ta valituks selle nimekirja järele, kus tema esialgne wõrdlusarw kõige suurem.

Riigiwanem J. Teemant.
Siseminister Einbund.
Riigisekretär K. Terras.

Tallinna linnawolikogu poolt 14. oktoobril 1925 a. wastu wõetud

Sundmäärus Tallinna Kalasadama korrashoiu ja tarwitamise kohta.

Wälja antud Linnaseaduse § 108 p. p. 7 ja 11 põhjal.

§ 1. Tallinna Kalasadama piirkonda kuulub maa- ja wee-ala, mis järgmiselt piiratud: 50 meetrit paralleeljoones mõlemast muulist wäljapoole arwatud ja lõuna poolt kuni raudteeni, nagu see linna maamõõtja kaardil nr. 61 — 12. okt. 1925 a. täpselt ära tähendatud.

§ 2. Tallinna Kalasadam on tarwitada kõigile kodumaa rannasõidu auru-purje-aeru- ja mootorpaatidele ning laewadele, kui nad käesolewatele määrustele wastawad. Sadama ülewaatajal on õigus sellele määrusele mitte wastawalt ankrusse asunud laewu omanikkude kulul ümber paigutada.

Märkus 1. Laewadel ja paatidel, mille istesügawus suurem kui sadama normaalsügawus, on sissepääs keelatud.

Märkus 2. Põhjamuuli otsa üles seatud märklaual tähendatakse iga päew sadama weesügawus. Laewadel ja paatidel, mille istesügawus on suurem tähendatud weesügawusest, on sissesõit keelatud.

§ 3. Sadama piirkonnas wäljaspool muule, merekanalis ja sadamasuus on ankrusse asumine keelatud.

§ 4. Laewade ja paatide liikumise kiirus sadamasuus ja sadamabasseinis ei tohi olla üle 5 kilomeetri tunnis.

§ 5. Laewade ja paatide kinnitamine on lubatud kaide ääres ainult selleks määratud postide ja rõngaste külge.

§ 6. Laewade ja paatide kai äärde asetamist ja wiibimist korraldab linnawalitsuse poolt määratud sadama-ülewaataja.

§ 7. Lossimise ja laadimise ajal on laewadel ja paatidel õigus asuda küljega kai äärde. Töö lõppemisel peawad laewad ja paadid sadama-ülewaataja poolt määratud kohale asuma, ninaga kai poole. Juhtumisel, kui kõigil lossida soowijatel laewadel ja paatidel ruumi kai ääres ei jatku, asuwad nad küljega waremtulnute taha järge ootama.

Märkus. Wärskekala koormaga laewadel on kai äärde asumisel eesõigus muu kaubaga sadamasse tulnud laewade ees.

§ 8. Kohe peale kai äärde asumist on laewa wõi paadi juht kohustatud laewa wõi paadi tunnistuse (passi) sadama-ülewaatajale ette näitama ja temale sadamas wiibimise ajaks hoiule andma. Tunnistus antakse temale tagasi peale sadamamaksude õiendamist wäljasõidu eel. Tunnistuseta laewu ja paate sadamast wälja ei lasta.

§ 9. Lõbusõit paatidel ja suplemine sadama piirkonnas on keelatud.

§ 10. Päewaloodest päewatõusuni sadamapiirkonnas liikuwatel laewadel ja paatidel peab olema laewaninas walge tuli.

§ 11. Laewad ja paadid peawad ära koristama sadamas kõik asjad, mis sadamasse asumisel üle laewa ehk paadi ääre ulatawad. Kai ääres asudes peawad olema laewadel ja paatidel fendrid (wahepuud) kai ja laewa wõi paadi külje wahel.

§ 12. Kui laew wõi paat sadamas põhja waob wõi madalikule kinni jääb, peab omanik selle wiibimata ära koristama. Kui koristamist 24 tunni jooksul ei teostata, jääb linnawalitsusel õigus ära koristada laewa wõi paati omaniku kulul.

§ 13. Sadama piirkonnas on keelatud igasugust prügi wõi mustust maha panna ehk wette loopida. Prügi wõib panna ainult eriti selleks määratud kohta. Sadamas wiibides on lahtise tule tegemine laewadel ja paatidel keelatud.

§ 14. Kauplemise kohta sadama piirkonnas maksawad sundmääruse turul kauplemise kohta.

§ 15. Sadama sildade rikkumise wõi wigastamise puhul peawad süüdlased kahjud tasuma.

§ 16. Paatide ja laewade juhid, kes oma laewu talwekorterisse asetada soowiwad, peawad sellest teatama sadama-ülewaatajale, kes peale talwekorterimaksu sissenõudmist laewadele kohad määrab. Talwekorteris wiibiwatel laewadel tekkinud kahjude eest linnawalitsus ei wastuta.

§ 17. Nawigatsiooni aja alguseks peawad laewad ja paadid aegsasti korda seatama, et wiiwitusi ei tekiks sildade ja sadama wabastamiseks.

§ 18. Käesolew sundmäärus astub jõusse kaks nädalat peale tema wäljakuulutamist „Riigi Teatajas“.

Linnapea abi J. L. Jürgens.
Sekretäri k. t. J. Traurig.

Tallinna linnawolikogu poolt 14. oktoobril 1925 a. wastu wõetud

Tallinna Kalasadama maksumäärad.

Wälja antud 31. detsembril 1920 a. wastu wõetud linnade sissetulekute ja wäljaminekute seaduse muutmise ja täiendamise seaduse § 13 põhjal („R. T." nr. 3 — 1921 a.).

§ 1. Sadama tarwitamise eest maksawad laewad ja paadid järgmisi makse:

1. ühekordne sadamamaks;
2. sillamaks;
3. puudamaks kaupade pealt.

Märkus. Reisijate laewad ja mootorpaadid nende maksude alla ei käi ning nemad wõiwad tarwitada sadamat erikokkuleppel linnawalitsusega.

Sadamamaks.

§ 2. Sadamamaksu maksawad laewad ja paadid järgmiselt:

1.	lahtised paadid kuni 22 jalga pikad	50 mk.
2.	„ „ üle 22 „ „	100 „
3.	„ „ mootoriga kuni 7 HJ	100 „
4.	„ „ „ 7—12 HJ	200 „
5.	„ „ „ 12—20 HJ	500 „
6.	„ „ „ üle 20 HJ	1.000 „
7.	laewad (tekiga) kuni 10 reg.-tonni .	300 „
8.	„ 10—20 reg.-tonni	500 „
9.	„ 20—50 „	1.000 „
10.	„ üle 50 „	3.000 „

Sillamaks.

§ 3. 1. laewad ja paadid, mis silda tarwitawad alla ühe tunni, on maksust wabad.

2. laewad ja paadid, mis silda tarwitawad kuni 3 tundi, maksawad . . . . . 50 mk.

3. laewad ja paadid, mis silda tarwitawad kuni 8 tundi, maksawad . . . . . 250 „

4. laewad ja paadid, mis silda tarwitawad kuni 12 tundi, maksawad . . . . . 500 „

5. laewad ja paadid, mis silda tarwitawad kuni 24 tundi, maksawad . . . . . 1.000 „

6. laewad, mis üle selle aja silda tarwitawad, maksawad öö-päewa kohta . . . . . 1.000 „

Märkus. Pikemaajalise, üle 2 nädala kestwa seisu eest, samuti ka sadamasse talwekorterisse jäämise eest on maks erikokkuleppe järgi linnawalitsusega.

Kaubamaks.

§ 4. 1. Kaubamaksu wõetakse järgmiselt:

a) wärskekala puuda pealt . . 3 mk.
b) soolatud kala puuda pealt . 1,5 „
d) muude kaupade pealt . . . . 5 „

2. Laewad põletispuudega maksawad iga jookswasüilla eest 25 mk.

Märkus. Laewad põletispuudega on sillamaksust wabad:

10-süllalise laadungiga ühe päewa wältusel
20- „ „ „ kahe „ „
40- „ „ „ kolme „ „

Peale selle aja maksawad laewad § 3 ette nähtud sillamaksu tariifi järele.

§ 5. Sumpad ja muud elusate kaladega kauplewad laewad on kaubamaksust wabad ja maksawad sillamaksu 300 mk. öö-päewa pealt.

§ 6. Maksud tasutakse sadama-ülewaatajale sellekohase kwiitungi wastu wähemalt enne sadamast lahkumist, ning sadama-ülewaatajal on õigus nõuda maksude tasumist peale ühenädalist laewa wõi paadi wiibimist sadamas.

Linnapea abi J. L. Jürgens.
Sekretäri k. t. J. Traurig.

Kohtade nimestik Walga linnas, kus siseministri poolt 9. oktoobril 1925 a. antud sundmääruse põhjal ettekannete, lõbustuste wõi näituse ajal peab tuletõrjewalwe olema.

(„Riigi Teataja" nr. 181/182 — 1925 a.)

	Tuletõrjujate arw
I. Seltsimajad.	
„Säde" seltsimaja — Wabaduse tän. nr. 6	2
Walga seltskondlik ühing — Kesk tän. nr. 10	2
„Musse" seltsimaja — Riia tän. nr. 5	2
II. Kinod.	
„Ilmarine" — Kesk tän. nr. 33	2
„Apollo" — Kungla tän. nr. 4	2
III. Näitused.	
Näituseplats, kus näitus korraldatakse	4—6

Linnapea J. Soo.
Sekretär J. Jänes.

Riigikogu walimiste peakomitee teadaanne.

Riigikogu walimiste peakomitee otsustas 12. aprillil 1926. a. Riigikogu walimise, rahwahääletamise ja rahwaalgatamise seaduse („R. T." nr. 16 — 1926. a.) § 59 põhjal III Riigikogu walimisseheli kuju järgmiselt kindlaks määrata:

III Riigikogu walimised. 1926. a.

.....*) ringkonna walimissedel

.....**)

kandidaatide nimekiri.

(Liitub samanimelistega ***)

1)	.....****)	11)	.....
2)	.....	12)	.....
3)	.....	13)	.....
4)	.....	14)	.....
5)	.....	15)	.....
6)	.....	16)	.....
7)	.....	17)	.....
8)	.....	18)	.....
9)	.....	19)	.....
10)	.....	20)	.....

*) Walimisringkonna nimetus.
**) Kandidaatide nimekirja nimetus.
***) Sel juhtumisel kui liitub.
****) Kandidaadi nimed.

Riigikogu-walimiste peakomitee juhataja A. Rei.
Sekretäär J. Holberg.

III.
Ametist wabastused.

Kohtuministeeriumis:

Kohtupalati prokuröri wanem abi Wladimir Kuusik wabastatakse ametist tema nimetamise puhul Wiljandi-Pärnu rahukogu esimeheks, arwates 19. weebruarist 1926 a.

Siseministeeriumis:

Wilo II raiooni konstaabli kohuste täitja Petserimaal Willem Eidok wabastatakse ametist oma palwel, arwates 1. märtsist 1926 a.

Tapa raiooni konstaabel August Meder wabastatakse ametist oma palwel, arwates 15. märtsist 1926 a.

Kriminaalpolitsei assistent Rakweres Jaan Korko wabastatakse ametist oma palwel, arwates 20. märtsist 1926 a.

Pajusi raiooni konstaabel Wiljandimaal Martin Susi kustutatakse maha ametnikkude nimekirjast tema surma puhul, arwates 1. märtsist 1926 a.

Töö-hoolekandeministeeriumis:

Töö-hoolekandeministri abi ja töökaitse osakonna juhataja kohuste täitja Eduard Juurik wabastatakse ametist oma palwel, arwates 10. märtsist 1926 a.

Kaubandus-tööstusministeeriumis:

Riigiasutuste töö koondamise seaduse põhjal wabastatakse ametist Wabariigi walitsuse otsusega 30. märtsist 1926 a. proowikoja wanem kontrolör Aleksander Hintsow, arwates 1. aprillist 1926 a., jättes koha wakantseks.

Wastutaw toimetaja J. Reinhold. Kirj. o.-ü. „Täht" trükk, Tallinnas. Wäljaandja Kohtuministeerium.